KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.9.2025 r.
COM(2025) 356 final

ANNEX 6

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Południa, Republiką Argentyńską, Federacyjną Republiką Brazylii, Republiką Paragwaju i Wschodnią Republiką Urugwaju, z drugiej strony

ZAŁĄCZNIK 18-A

UNIA EUROPEJSKA

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG ZGODNIE Z ART. 18.3 ORAZ 18.4

1. Poniższy wykaz zobowiązań zawiera sektory usług zliberalizowane na podstawie art. 18.3 i 18.4 oraz określa, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych sektorach zastosowanie do usług i usługodawców z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR. Poniższy wykaz składa się z dwóch kolumn zawierających odpowiednio następujące elementy:

   a) sektor lub podsektor, w którym Unia Europejska przyjmuje zobowiązanie, oraz zakres liberalizacji, do którego odnoszą się zastrzeżenia; oraz

   b) opis mających zastosowanie zastrzeżeń.

2. Unia Europejska nie podejmuje żadnych zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług w sektorach lub podsektorach objętych częścią III niniejszej Umowy i niewymienionych w niniejszym załączniku.

3. Do celów niniejszego załącznika przy określaniu poszczególnych sektorów i podsektorów:

   a) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów zdefiniowaną w art. 9.3 lit. c); oraz

   b) „CPC ver. 1.0” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver. 1.0, 1998.

4. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, norm technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu, odpowiednio, art. 18.3 lub 18.4. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uzyskania uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji oraz konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych), nawet jeśli nie są wymienione, w każdym wypadku mają zastosowanie do usług i usługodawców Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

5. Poniższy wykaz nie ma wpływu na wykonalność transgranicznego świadczenia usług zdefiniowanego w art. 18.2 lit. b) w niektórych sektorach i podsektorach usług oraz nie ma wpływu na istnienie monopoli państwowych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań dotyczących zakładania przedsiębiorstw.

6. Unia Europejska podejmuje zobowiązania dotyczące dostępu do rynku, które to zobowiązania określono w art. 18.3, a w stosownych przypadkach podano osobno dla każdego państwa członkowskiego.

7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR traktowania przyznanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków go wdrażających lub środków przyjmowanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w odniesieniu do:

   a) osób fizycznych lub rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub

b) osób prawnych ustanowionych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w jednym z jej państw członkowskich.

Takie traktowanie narodowe przyznaje się osobom prawnym ustanowionym lub zorganizowanym na podstawie prawa państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, włącznie z tymi, które są własnością osób fizycznych lub prawnych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub są przez nie kontrolowane.

8. W poniższym wykazie stosuje się następujące skróty:

– UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie
– EOG Europejski Obszar Gospodarczy
– AT Austria
– BE Belgia
– BG Bułgaria
– CY Cypr
– CZ Czechy
– DE Niemcy
– DK Dania
– EE Estonia
– EL Grecja
– ES Hiszpania
– FI Finlandia
– FR Francja
– HR Chorwacja
– HU Węgry

– IE Irlandia
– IT Włochy
– LT Litwa
– LU Luksemburg
– LV Łotwa
– MT Malta
– NL Niderlandy
– OECD Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
– PL Polska
– PT Portugalia
– RO Rumunia
– SE Szwecja
– SI Słowenia
– SK Republika Słowacka

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	Nieruchomości Dla sposobów 1 oraz 2 Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Bez ograniczeń. AT: Nabywanie, zakup, najem lub dzierżawa nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i osoby prawne wymaga zezwolenia właściwych organów regionalnych (krajów związkowych), które rozważą, czy istotne interesy gospodarcze, społeczne lub kulturowe są naruszone, czy też nie. BG: Zagraniczne osoby prawne i cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabyć własność budynków i ograniczone prawa rzeczowe[1] do nieruchomości za zezwoleniem Ministerstwa Finansów. Wymóg uzyskania zezwolenia nie ma zastosowania do osób, które poczyniły inwestycje w BG. Cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne i spółki, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, pod warunkiem uzyskania zezwolenia. CY: Bez zobowiązań. CZ: Grunty rolne i leśne mogą być nabywane przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne posiadające miejsce stałego zamieszkania lub siedzibę w CZ. Do gruntu rolnego i leśnego będącego własnością państwa zastosowanie mają zasady szczególne.

[1] Przepisy bułgarskiego prawa własności przewidują następujące ograniczone prawa rzeczowe: prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	DK: Obowiązują ograniczenia dotyczące zakupu nieruchomości przez osoby fizyczne i prawne niebędące rezydentami. Obowiązują ograniczenia dotyczące nieruchomości rolnych nabywanych przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne. DE: Zastosowanie mogą mieć określone warunki dotyczące wzajemności. EL: Zgodnie z ustawą nr 1892/90 na zakup przez obywatela gruntów położonych blisko granic wymagane jest zezwolenie Ministra Obrony. FI (Wyspy Alandzkie): Obowiązują ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych dotyczące prawa do nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez zezwolenia właściwych organów Wysp Alandzkich. Obowiązują ograniczenia dotyczące prawa do zakładania przedsiębiorstw oraz prawa do świadczenia usług przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez jakiekolwiek osoby prawne bez zezwolenia właściwych organów Wysp Alandzkich. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa. Obowiązują ograniczenia dotyczące nabywania gruntów i nieruchomości przez zagranicznych inwestorów[1]. IE: Do nabycia wszelkich praw do ziemi w Irlandii przez krajowe lub zagraniczne przedsiębiorstwa lub cudzoziemców niezbędna jest wcześniejsza pisemna zgoda Komisji do spraw Własności Ziemskich (Land Commission). Jeżeli grunty te mają przeznaczenie przemysłowe (inne niż rolnicze), odstępuje się od tego wymogu pod warunkiem potwierdzenia przeznaczenia gruntów przez Ministra ds. Przedsiębiorczości, Przedsiębiorstw i Innowacji. Wymóg ten nie ma zastosowania do gruntów położonych w granicach miast i miasteczek.

[1] W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IT: Zakup nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne jest możliwy pod warunkiem wzajemności. LT: Bez zobowiązań przy nabywaniu gruntów. MT: Obowiązują wymogi dotyczące nabywania nieruchomości określone w maltańskich przepisach ustawowych i wykonawczych. PL: Nabycie nieruchomości przez zagraniczną osobę (fizyczną lub prawną), bezpośrednie lub pośrednie, wymaga zezwolenia. Bez zobowiązań w przypadku nabywania nieruchomości należących do skarbu państwa (np. przepisy regulujące proces prywatyzacji). RO: Osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego lub miejsca zamieszkania w Rumunii oraz osoby prawne nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego lub siedziby głównej w Rumunii nie mogą nabywać praw własności do żadnego rodzaju działek w drodze czynności prawnych między żyjącymi. SI: Osoby prawne założone w SI z udziałem kapitału zagranicznego mogą nabywać nieruchomości na terytorium SI. Oddziały[1] założone w SI przez osoby zagraniczne mogą nabywać wyłącznie nieruchomości, z wyjątkiem gruntów, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, do celów której zostały założone. SK: Obowiązują ograniczenia dotyczące nabywania nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne. Zagraniczne podmioty mogą nabywać nieruchomości poprzez zakładanie słowackich podmiotów prawnych lub udział w spółkach joint venture. Bez zobowiązań w przypadku gruntów, w tym zasobów naturalnych, jezior, rzek i dróg publicznych.

[1] Zgodnie z prawem spółek handlowych oddział założony w SI nie jest uznawany za osobę prawną, natomiast pod względem prowadzenia działalności jest traktowany na równi ze spółką zależną, w myśl art. XXVIII lit. g) GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
1. Usługi biznesowe	
A. Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych	
a) Usługi prawnicze (CPC 861)[1] z wyłączeniem usług doradztwa prawnego oraz usług prawnych w zakresie dokumentacji i uwierzytelniania, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice") lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels").	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, EL, LT, MT, PL, SK: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), podlega wymogowi obywatelstwa. W SK – w połączeniu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania w SK. FI: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania.

[1] Obejmują one doradztwo prawne, usługi reprezentacji prawnej, usługi arbitrażu i koncyliacji lub mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania. Świadczenie usług prawniczych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i procedurom licencjonowania stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku prawników świadczących usługi prawnicze w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi w zakresie licencjonowania i procedury licencjonowania mogą przyjmować na przykład formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w kraju przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym w drodze testu umiejętności i posiadania oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub stałego miejsca prowadzenia działalności w kraju przyjmującym. Usługi prawnicze dotyczące prawa Unii świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w którymkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej, występujących osobiście, natomiast usługi prawnicze dotyczące prawa państw członkowskich Unii Europejskiej świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej, występujących osobiście. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej może być więc konieczne do reprezentacji przed sądami i innymi właściwymi organami w Unii Europejskiej, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem krajowego prawa procesowego i prawa procesowego UE. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej zagraniczni prawnicy niemający pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników mają jednak prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	CY: Obowiązują: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Do świadczenia usług prawniczych na CY wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Partnerami, wspólnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na CY mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników. BE: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa. Zwolnienia mogą być przyznawane na określonych warunkach (np. wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i wzajemności). Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation”) w sprawach cywilnych. BG: Zagraniczni prawnicy mogą świadczyć usługi reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom swojego kraju, o ile spełniony jest warunek wzajemności oraz współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. CZ: Do świadczenia usług prawniczych, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Obowiązują niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania w CZ. DK: Posługiwanie się tytułem „Advokat” przy świadczeniu usług prawniczych, jest zastrzeżone wyłącznie dla prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Reprezentacja przed sądami jest zarezerwowana głównie dla prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Osoby inne niż prawnicy posiadający duńską licencję na wykonywanie zawodu mogą świadczyć usługi prawnicze zgodnie z duńską ustawą o usługach prawniczych, jednak nie mogą używać tytułu „Advokat”. Do uzyskania licencji na wykonywanie zawodu wymagany jest duński dyplom licencjata i magistra prawa oraz trzyletnie doświadczenie zawodowe na stanowisku aplikanta adwokackiego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	ES: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa UE i prawa państwa członkowskiego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Właściwe organy mogą przyznać zwolnienia z wymogu obywatelstwa. Obowiązują niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. Do świadczenia usług agenta ds. własności przemysłowej wymagane jest obywatelstwo EOG. FR: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa francuskiego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa). W odniesieniu do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego) może obowiązywać wymóg, by obecność handlowa miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Niektóre rodzaje form prawnych mogą być również w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do organizacji zawodowej prawników. Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation”) i Radą Stanu („Conseil d’Etat”). Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa UE może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej wspólników. FI: Rzecznik patentowy musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG, aby zostać wpisanym do Rejestru Rzeczników Patentowych, co jest warunkiem wykonywania zawodu. HR: Bez zobowiązań w przypadku wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa chorwackiego. HU: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Dla zagranicznych prawników zakres wykonywanej działalności prawniczej jest ograniczony do doradztwa prawnego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IE: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa irlandzkiego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa). Prawnicy w IE dzielą się na 2 (dwie) odrębne kategorie: „solicitors” i „barristers”. Law Society of Ireland jest ustawowym organem zawodowym prawników, który reguluje dostęp do zawodu „solicitor” w IE. Honorable Society of King’s Inns reguluje z kolei dopuszczanie do wykonywania zawodu „barrister” w IE. LV: Obowiązuje wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych. PT: Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa portugalskiego podlega warunkowi wzajemności. Wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „solicitadores” oraz dla agentów ds. własności przemysłowej. SI: Reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w SI. Zagraniczny prawnik, który posiada uprawnienia do wykonywania zawodu prawnika za granicą, może świadczyć usługi prawnicze lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, o ile spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską organizację zawodową prawników jest ograniczona do jednoosobowej działalności gospodarczej, kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z ograniczoną odpowiedzialnością lub kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z nieograniczoną odpowiedzialnością. Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do praktyki prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci. SE: Członkostwo w organizacji zawodowej prawników, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 1. Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż usługi audytu, 86213, 86219 oraz 86220)	Dla sposobu 1 HU, IT, MT, RO, SI, CY: Bez zobowiązań. AT: Do reprezentacji przed właściwymi organami wymagane jest obywatelstwo. FR: Świadczenie usług przez zagranicznego usługodawcę jest uzależnione od decyzji Ministra Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 2. Usługi audytu (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI: Bez zobowiązań. AT: Wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami oraz przy prowadzeniu audytów przewidziany jest we właściwym prawodawstwie austriackim (np. ustawa o spółkach akcyjnych, ustawa o giełdzie papierów wartościowych, ustawa – prawo bankowe). HR: Zagraniczne firmy audytorskie mogą świadczyć usługi w zakresie audytu na terytorium Chorwacji, jeżeli założyły tam oddział. SE: Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w SE, upoważnieni audytorzy i zarejestrowane firmy audytorskie mogą świadczyć usługi ustawowego badania sprawozdań finansowych niektórych podmiotów prawnych, w tym wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz osób fizycznych. Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w SE i zarejestrowane publiczne przedsiębiorstwa rachunkowe mogą być udziałowcami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania upoważnienia lub zatwierdzenia wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w EOG. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w SE. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są biegłymi rewidentami lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. LT: Sprawozdanie z audytu musi zostać sporządzone w porozumieniu z audytorem posiadającym uprawnienia do wykonywania zawodu w LT. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń. CY: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)[1]	Dla sposobu 1 AT: Obowiązuje wymóg obywatelstwa przy reprezentacji przed właściwymi organami. CY: Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Głównym kryterium jest sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. BG, CY, MT, RO, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
d) Usługi architektoniczne; oraz e) Usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	Dla sposobu 1 AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania. BE, BG, CY, CZ, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Bez zobowiązań. HU, RO: Bez zobowiązań dla usług architektonicznego kształtowania krajobrazu. HR: Osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi architektoniczne za zgodą Chorwackiej Izby Architektów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w HR pod względem zgodności z chorwackim prawem. Bez zobowiązań dla usług urbanistycznych. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 1.A.a) „Usługi prawnicze”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi inżynieryjne; oraz g) Zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i 8673)	Dla sposobu 1 AT, SI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Bez zobowiązań. HR: Osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi inżynieryjne za zgodą Chorwackiej Izby Inżynierów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w HR pod względem zgodności z chorwackim prawem. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część 85201)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK: Bez zobowiązań. SI: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję i zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zdrowia wydane przez Ministerstwo Zdrowia lub Izbę Lekarską. Bez zobowiązań dla usług z zakresu medycyny społecznej, usług sanitarnych, epidemiologicznych, medyczno-ekologicznych, zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi i organy do transplantacji oraz usług z zakresu autopsji. CZ: Dostęp ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. HR: Bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191) j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. FI, PL: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług świadczonych przez pielęgniarki. HR: Bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów[1]	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Bez zobowiązań. LV: Bez zobowiązań, z wyjątkiem sprzedaży wysyłkowej. LT: Wymagane jest zezwolenie wydawane przez właściwe organy. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zakazana. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
B. Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.

[1] Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i wymogom dotyczącym kwalifikacji oraz procedurom licencjonowania i kwalifikacyjnym stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej jedynie sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi badawcze i rozwojowe	
Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów)[1]	Bez ograniczeń.
Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851) Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe (CPC 853)	UE: W przypadku usług badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych wyłączne prawa lub zezwolenia mogą być przyznawane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terenie UE.
D. Usługi w zakresie nieruchomości[2]	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań. HR: Wymagana obecność handlowa. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Część CPC 85201, która znajduje się pod pozycją 1.A.h) „Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne”.

[2] Przedmiotowe usługi wiążą się z zawodem pośrednika w obrocie nieruchomościami i nie mają wpływu na żadne prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań. HR: Wymagana obecność handlowa. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
E. Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU, MT, RO: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: W przypadku wynajmu lub leasingu bez załogi statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych z UE podlegają mającym zastosowanie wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z UE, podlega wymogom określonym w przepisach prawa UE lub prawa krajowego dotyczących bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich. Rejestracja może podlegać wymogowi, aby statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa albo przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) W odniesieniu do pozostałych środków transportu (CPC 83101, 83102 i 83105)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Bez zobowiązań. SE: Podmioty świadczące usługi wynajmu lub leasingu samochodów osobowych i niektórych pojazdów terenowych („terraengmotorfordon”) bez kierowcy, będących przedmiotem wynajmu lub leasingu przez okres krótszy niż 1 (jeden) rok, są zobowiązane do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za zapewnienie między innymi prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa drogowego. Osoba odpowiedzialna musi mieć miejsce zamieszkania w SE. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106, 83107, 83108 i 83109)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. EE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług dzierżawy lub wynajmu nagranych taśm wideo do odtwarzania na urządzeniach użytku domowego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Wynajem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
d) Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	Dla sposobów 1 oraz 2 HU: Bez zobowiązań dla usług arbitrażu i koncyliacji (CPC 86602).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
e) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Dla sposobu 1 IT: Bez zobowiązań dla zawodu biologa i analityka chemicznego. HR: Bez zobowiązań w przypadku usług związanych z wydawaniem obowiązkowych certyfikatów i podobnych dokumentów urzędowych. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Bez zobowiązań. HR: Bez zobowiązań w przypadku usług związanych z wydawaniem obowiązkowych certyfikatów i podobnych dokumentów urzędowych.
f) Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	Dla sposobu 1 IT: Bez zobowiązań dla działalności zarezerwowanej dla agronomów „periti agrari”. RO, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
g) Usługi doradztwa i konsultingu związane z rybołówstwem (część CPC 882)	Dla sposobu 1 LT, LV, MT, RO, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
h) Usługi doradztwa i konsultingu związane z produkcją (część CPC 884 i część 885)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
i) Usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu	
i) 1. Wyszukiwanie osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LT LV, MT, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.
i) 2. Usługi pośrednictwa pracy (CPC 87202)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
i) 3. Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.
i) 4. Usługi pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Dla sposobów 1 oraz 2 Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem HU: Bez zobowiązań. HU: Bez ograniczeń.
j) 1. Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304 i 87305)	Dla sposobu 1 HU: Bez zobowiązań dla CPC 87304, 87305. BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 HU: Bez zobowiązań dla CPC 87304, 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań.
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług poszukiwania (FR: i rozpoznawania). SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD, lub w państwie trzecim pod warunkiem wzajemności materialnej. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa. HR: Podstawowe usługi w zakresie konsultingu geologicznego, geodezyjnego i górniczego, a także usługi związane z konsultingiem w zakresie ochrony środowiska na terytorium HR mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 Dla statków transportu morskiego: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Bez zobowiązań. Dla transportowych statków żeglugi śródlądowej: Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem EE, HU, LV: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
l) 2. Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, 6122, część 8867 i część 8868)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 4. Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego[1] (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.

[1] Usługi w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu (CPC 6112, 6122, 8867 i 8868) znajdują się pod pozycjami od 1. F. l) 1. „Konserwacja i naprawa statków” do 1. F. l) 4 „Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części”. Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją 1.B. „Usługi komputerowe i usługi z nimi związane”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
m) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Dla sposobu 1 BG, EE, MT, PL: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług fotografii lotniczej. HR, LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług fotografii specjalistycznej (CPC 87504) Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
o) Usługi pakowania (CPC 876)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
p) Usługi w zakresie publikowania i drukowania (CPC 88442)	Dla sposobów 1 oraz 2 SE: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców oraz właścicieli wydawnictw lub drukarni.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
q) Usługi konferencyjne (część CPC 87909)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	Dla sposobu 1 FI: Tłumacze przysięgli muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. PL: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług przysięgłych tłumaczy ustnych. HU, SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych. HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do dokumentów urzędowych. CY: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
r) 2. Usługi projektowania wnętrz i inne specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Dla sposobu 1 DE: Stosowanie przepisów krajowych w sprawie opłat i wynagrodzeń za wszystkie usługi, które są świadczone z zagranicy. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań.
r) 4. Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej (CPC 87901)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań.
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904)[1]	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Nie obejmuje usług drukowania, które wchodzą w zakres CPC 88442 i które znajdują się pod pozycją 1.F.p) „Usługi w zakresie publikowania i drukowania”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) 6. Telekomunikacyjne usługi konsultingowe (CPC 7544)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
r) 7. Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
s) Sprzedaż i wprowadzanie do obrotu t) Usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: W przypadku gdy dostawcy usług KSR prowadzący działalność poza UE nie zapewniają przewoźnikom lotniczym z UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE (tj. niedyskryminującego) lub gdy przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewniają dostawcom usług KSR z UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE, można przyjąć środki mające na celu zapewnienie równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług KSR prowadzących działalność w UE lub wobec dostawców usług KSR spoza UE ze strony przewoźników lotniczych z UE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
2. Usługi komunikacyjne	
A. Usługi pocztowe i kurierskie (Usługi odnoszące się do obsługi[1] przesyłek pocztowych[2] według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym: (i) obsługa zaadresowanej pisemnej komunikacji w jakiejkolwiek postaci fizycznej[3], w tym usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych i bezpośrednie przesyłki pocztowe; (ii) obsługa zaadresowanych paczek[4]; (iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych[5]; (iv) obsługa przesyłek określonych powyżej w ppkt (i)–(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych; (v) usługi doręczania ekspresowego[6] dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i)–(iii); (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych; oraz (vii) wymiana dokumentów[7].	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń (uzależnione od związania porównywalną istniejącą już autonomiczną liberalizacją po stronie Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR).

[1] „Obsługa” odnosi się do takich czynności jak przyjęcie, sortowanie, transport i doręczenie.

[2] „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

[3] Na przykład listy i kartki pocztowe.

[4] Włącznie z książkami i katalogami.

[5] Dzienniki, gazety i czasopisma.

[6] Usługi doręczania ekspresowego mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsca pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu oraz potwierdzenie odbioru.

[7] Oferowanie środków, łącznie z udostępnieniem pomieszczeń na zasadzie *ad hoc*, a także przewożeniem przez stronę trzecią, umożliwiające doręczanie własnych przesyłek w drodze wzajemnej wymiany przesyłek pocztowych między użytkownikami korzystającymi z przedmiotowej usługi. „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Podsektory (i), (iv) i (v) wyklucza się jednak, jeżeli wchodzą one w zakres usług, które mogą być zarezerwowane dla przesyłek korespondencyjnych, których cena jest niższa niż 5-krotna (pięciokrotna) wartość podstawowej stawki publicznej, z zastrzeżeniem, że ważą one mniej niż 50 (pięćdziesiąt) gram[1], oraz dla usług w zakresie przesyłania listów poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych). (część CPC 751, część 71235[2] i część 73210[3])	

[1] Termin „przesyłki korespondencyjne” oznacza komunikację w formie pisemnej, w jakiejkolwiek postaci fizycznej, przekazywaną i dostarczaną pod adres wskazany przez nadawcę na przesyłce lub na jej opakowaniu. Książek, katalogów, gazet i czasopism nie uważa się za przesyłki korespondencyjne.

[2] Samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich dowolnym środkiem transportu lądowego.

[3] Samodzielny transport poczty środkiem transportu lotniczego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi telekomunikacyjne Usługi telekomunikacyjne nie obejmują usług dostarczania przekazywanych treści ani sprawowania nad nimi kontroli redakcyjnej.	
a) Wszystkie usługi polegające na przesyłaniu i odbiorze sygnałów elektromagnetycznych za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych[1], z wyłączeniem nadawania[2]	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
3. Budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	Dla sposobu 1 LT: Wymagane jest zezwolenie. CY: Zastosowanie mają szczególne warunki i wymagane jest zezwolenie. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Usługi te nie obejmują przetwarzania danych lub informacji online (włącznie z przetwarzaniem transakcji) (część CPC 843), które znajduje się pod pozycją 1.B. „Usługi komputerowe i usługi z nimi związane”.

[2] „Nadawanie” jest zdefiniowane jako radiokomunikacja, w ramach której transmisje są przeznaczone do bezpośredniego odbioru przez ogół społeczeństwa i mogą obejmować transmisję dźwięku oraz transmisję telewizyjną.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
4. Usługi w zakresie dystrybucji (z wyłączeniem dystrybucji broni, amunicji, środków wybuchowych oraz innych materiałów wojskowych) A. Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (część CPC 61111, część 6113 i część 6121) b) Inne usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	Dla sposobów 1 oraz 2 Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem AT, FI, HR, SE, SI: Bez zobowiązań dla dystrybucji produktów chemicznych oraz metali i kamieni szlachetnych. AT: Bez zobowiązań dla dystrybucji materiałów pirotechnicznych, artykułów zapalnych, urządzeń wybuchowych i substancji toksycznych. AT, BG: Bez zobowiązań dla dystrybucji produktów do użytku medycznego, takich jak wyroby medyczne i narzędzia chirurgiczne, produkty farmaceutyczne, substancje lub przedmioty medyczne. HR: Bez zobowiązań dla dystrybucji wyrobów tytoniowych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi w zakresie handlu hurtowego a) Usługi w zakresie handlu hurtowego pojazdami silnikowymi, motocyklami i skuterami śnieżnymi oraz częściami i akcesoriami do nich (część CPC 61111, część 6113 i część 6121) b) Usługi w zakresie handlu hurtowego końcowymi urządzeniami telekomunikacyjnymi (część CPC 7542) c) Pozostałe usługi w zakresie handlu hurtowego (CPC 622, wyłączając usługi w zakresie handlu hurtowego produktami energetycznymi[1])	Dla sposobu 1 AT, BG, FR, PL, RO: Bez zobowiązań dla dystrybucji tytoniu i wyrobów tytoniowych. IT: W przypadku usług w zakresie handlu hurtowego – monopol państwa na wyroby tytoniowe. BG, FI, PL, RO: Bez zobowiązań dla dystrybucji napojów alkoholowych. SE: Bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych. CY, CZ, FI, FR, RO, SI, SK: Bez zobowiązań dla dystrybucji produktów farmaceutycznych. BG, HU, PL: Bez zobowiązań dla usług pośredników w obrocie towarowym. FR: W przypadku usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje: bez zobowiązań dla przedsiębiorstw handlowych i pośredników pracujących na 17 (siedemnastu) krajowych rynkach świeżych produktów spożywczych. MT: Bez zobowiązań dla usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje. BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: W przypadku usług sprzedaży detalicznej – bez zobowiązań, z wyjątkiem sprzedaży wysyłkowej. LT: Dystrybucja materiałów pirotechnicznych podlega wymogowi uzyskania licencji. Licencję mogą uzyskać wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w UE. ES: Monopol państwowy na sprzedaż detaliczną lub dostawę tytoniu.

[1] Usługi te, obejmujące CPC 62271, znajdują się w dziale 14.D „Usługi w zakresie handlu hurtowego paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz produktami pochodnymi oraz usługi w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi sprzedaży detalicznej[1] Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (CPC 61112, część 6113 i część 6121) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej końcowych urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej żywności (CPC 631)	

[1] Nie obejmuje usług konserwacji i naprawy, które znajdują się w zastrzeżeniach pod pozycją 1.B „Usługi komputerowe i usługi z nimi związane” oraz od 1.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków” do 1. F. l) 4 „Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części”.
Nie obejmuje usług w zakresie sprzedaży detalicznej produktów energetycznych, które znajdują się w pozycjach 14.E „Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego” i 14.F „Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej innych towarów (nie energii), z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych[1] (CPC 632, z wyłączeniem 63211 (z wyjątkiem HU) i 63297) D. Franczyza (CPC 8929)	

[1] Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych znajduje się w dziale „Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych” pod pozycją 1.A.k) „Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów”. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zobowiązanie Węgier w przypadku sposobu 1 w ramach CPC 63211 w odniesieniu do usług dystrybucji jest oznaczone jako „bez ograniczeń”, a w ramach CPC 63211 w odniesieniu do usług świadczonych w ramach zawodów regulowanych – jako „bez zobowiązań”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
5. Usługi edukacyjne (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Bez zobowiązań.
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 CY, FI, MT, RO, SE: Bez zobowiązań. Dla sposobów 1 oraz 2 LV: Bez zobowiązań dla usług w zakresie edukacji związanych ze szkolnictwem zawodowym i technicznym na poziomie średnim dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Bez zobowiązań. FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest obywatelstwo francuskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa wyższego. Cudzoziemcy mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego bądź zarządzanie nimi. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy. IT: Wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Bez zobowiązań. Dla sposobów 1 oraz 2 CZ, SK: Bez zobowiązań dla usług szkolnictwa wyższego, z wyjątkiem usług w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym (CPC 92310).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924)	Dla sposobów 1 oraz 2 CY, FI, MT, RO, SE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 1 AT: Bez zobowiązań dla usług kształcenia dorosłych za pomocą programów radiowych lub telewizyjnych.
E. Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Bez zobowiązań. Dla sposobu 1 HR: Bez ograniczeń dla edukacji korespondencyjnej oraz edukacji za pośrednictwem telekomunikacji.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
6. Usługi w zakresie ochrony środowiska A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401)[1] B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych a) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402) b) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403) C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404)[2]	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingowych. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Odpowiada usługom związanym ze ściekami.
[2] Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej lub skażonej gleby i wody (część CPC 94060)[1] E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405) F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406) G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego i usługi pomocnicze (CPC 94090)	

[1] Odpowiada częściom pozycji „Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
7. Usługi finansowe	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: a) żeglugi morskiej, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie obejmuje niektóre lub wszystkie następujące elementy: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; lub b) towarów w tranzycie międzynarodowym. AT: Działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej, która nie ma siedziby w Unii, lub oddziału, który nie ma siedziby w AT (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji), są zabronione. Polisy obowiązkowego ubezpieczenia lotniczego, z wyjątkiem ubezpieczenia międzynarodowego zarobkowego transportu lotniczego, mogą być wystawiane wyłącznie przez spółkę zależną mającą siedzibę w UE lub przez oddział mający siedzibę w AT. DK: Polisy obowiązkowego ubezpieczenia lotniczego mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE. Osoby ani przedsiębiorstwa (w tym zakłady ubezpieczeń) nie mogą w celach handlowych w DK uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich dla osób mających miejsce zamieszkania w DK, dla statków duńskich lub dla mienia w DK, oprócz zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenia wydane zgodnie z prawem duńskim lub upoważnionych przez właściwe organy duńskie.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	DE: Polisy obowiązkowego ubezpieczenia lotniczego mogą być wystawiane jedynie przez spółkę zależną mającą siedzibę w UE lub przez oddział mający siedzibę w DE. Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń założył oddział w DE, może on zawierać umowy ubezpieczeniowe w DE odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem oddziału założonego w DE. FR: Polisy ubezpieczenia ryzyka związanego z transportem lądowym mogą być wystawiane wyłącznie przez towarzystwa ubezpieczeniowe mające siedzibę w UE. PL: Bez zobowiązań, z wyjątkiem reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia towarów w handlu międzynarodowym. PT: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną, mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE. Jedynie osoby i przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w PT. RO: Reasekuracja na rynku międzynarodowym jest dozwolona tylko w przypadku, gdy ryzyko będące przedmiotem reasekuracji nie może być zlokalizowane na rynku rumuńskim. SK: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące statki powietrzne lub morskie i odpowiedzialność, mogą być wystawiane jedynie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w UE lub oddziały zakładów ubezpieczeń niemających siedziby w UE, posiadające zezwolenie w SK.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Dla sposobu 1 AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: a) żeglugi morskiej, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące elementy: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; lub b) towarów w tranzycie międzynarodowym. BG: Bez zobowiązań dla ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem usług świadczonych przez usługodawców zagranicznych na rzecz osób zagranicznych na terytorium BG. Polisy ubezpieczeń transportowych obejmujących towary, polisy ubezpieczenia pojazdów jako takich oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w BG nie mogą być wystawiane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może zawierać umowy ubezpieczeniowe wyłącznie za pośrednictwem oddziału w UE. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń. CY, LV, MT: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: a) żeglugi morskiej, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące elementy: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; lub b) towarów w tranzycie międzynarodowym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LT: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: a) żeglugi morskiej, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące elementy: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; lub b) towarów w tranzycie międzynarodowym, z wyjątkiem transportu lądowego, jeżeli ryzyko jest zlokalizowane w LT. BG, LT, LV, PL: Bez zobowiązań dla usług pośrednictwa ubezpieczeniowego. FI: Wyłącznie ubezpieczyciele mający siedzibę zarządu w UE lub oddział w FI mogą oferować usługi w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich (w tym koasekurację). Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE. Przynajmniej ½ (połowa) członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładu ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia. Co najmniej 1 (jeden) audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Agent zakładu ubezpieczeń z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR musi mieć miejsce zamieszkania w FI, chyba że zakład ubezpieczeń ma siedzibę zarządu w UE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich i usług pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem: a) świadczenia usług ubezpieczenia na życie cudzoziemcom zamieszkałym w HR; b) świadczenia usług ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie, poza ubezpieczeniem pojazdu od odpowiedzialności cywilnej, cudzoziemcom zamieszkałym w HR; oraz c) świadczenie usług w zakresie ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie w sektorze morskim, lotniczym i transportowym. HU: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium HU przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE dozwolone jest tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na HU. IT: Bez zobowiązań dla zawodu aktuariusza. Polisy ubezpieczenia transportu towarów, ubezpieczenia pojazdów jako takich i ubezpieczenia od odpowiedzialności dotyczącego ryzyka na terenie IT mogą być wystawiane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w UE. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do IT. SE: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie za pośrednictwem usługodawcy świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w SE i pod warunkiem, że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy przedsiębiorstw lub zawarły umowę o współpracy. ES: Do wykonywania zawodu aktuariusza wymagane jest miejsce zamieszkania albo 2 (dwa) lata doświadczenia zawodowego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań w przypadku usług pośrednictwa. BG: W przypadku ubezpieczeń bezpośrednich bułgarskie osoby fizyczne i prawne, a także osoby zagraniczne, które prowadzą działalność gospodarczą na terytorium BG, mogą zawierać umowy ubezpieczeniowe w odniesieniu do swojej działalności w BG tylko z usługodawcami, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium BG. Odszkodowania wynikające z takich umów są wypłacane w BG. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń. HR: Bez zobowiązań dla usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich i usług pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem: a) w odniesieniu do ubezpieczeń na życie: zdolności cudzoziemców zamieszkałych w HR do uzyskania ubezpieczenia na życie; b) w odniesieniu do ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie: zdolności cudzoziemców zamieszkałych w HR do uzyskania ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie poza ubezpieczeniem pojazdu od odpowiedzialności cywilnej, oraz ubezpieczenia osobowego lub majątkowego, które nie jest dostępne w HR; przedsiębiorstw wykupujących ubezpieczenie za granicą w związku z pracami inwestycyjnymi za granicą, w tym obejmujące sprzęt; ubezpieczeń spłaty pożyczek zagranicznych (zabezpieczenie); ubezpieczeń osobowych i majątkowych w pełni posiadanych przedsiębiorstw i spółek joint venture, które prowadzą działalność gospodarczą za granicą, jeśli jest to zgodne z przepisami tego kraju lub jest wymagane przy rejestracji; statków będących w budowie oraz remoncie, jeżeli wymaga tego umowa zawarta z zagranicznym klientem (nabywcą); oraz

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	c) dla świadczenia usług w zakresie ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie w sektorze morskim, lotniczym i transportowym. IT: Polisy ubezpieczenia transportu towarów, ubezpieczenia pojazdów jako takich i ubezpieczenia od odpowiedzialności dotyczącego ryzyka na terenie IT mogą być wystawiane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w UE. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do IT.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, SK: Bez zobowiązań, z wyjątkiem dostarczania informacji finansowych oraz przetwarzania danych finansowych oraz usług doradztwa i innych usług pomocniczych, wyłączając pośrednictwo. BE: Do świadczenia usług doradztwa dotyczących inwestycji wymagane jest posiadanie siedziby w BE. BG: Mogą mieć zastosowanie ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych. CY: Bez zobowiązań, z wyjątkiem obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradztwa i innych usług pomocniczych, wyłączając pośrednictwo. EE: Przy przyjmowaniu depozytów obowiązuje wymóg uzyskania upoważnienia od estońskiej Komisji Nadzoru Finansowego oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego. Do wykonywania czynności związanych z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi wymagane jest założenie specjalistycznej spółki zarządzającej, a jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych mogą działać wyłącznie przedsiębiorstwa mające siedzibę statutową w UE. HR: Bez zobowiązań, z wyjątkiem udzielania pożyczek, leasingu finansowego, usług płatniczych i usług transferu środków pieniężnych, gwarancji i zobowiązań, pośrednictwa na rynku pieniężnym, dostarczania i transferu informacji finansowych oraz usług doradztwa i innych dodatkowych usług finansowych, wyłączając pośrednictwo.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LT: Do wykonywania czynności zarządzania funduszami powierniczymi i spółkami inwestycyjnymi wymagane jest założenie specjalistycznej spółki zarządzającej, a jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych mogą działać wyłącznie przedsiębiorstwa mające siedzibę statutową w UE. IE: Świadczenie usług inwestycyjnych lub doradztwa w zakresie inwestycji wymaga: a) uzyskania zezwolenia w IE, w związku z czym zwykle konieczne jest, aby podmiot był zarejestrowany, był spółką osobową lub jednoosobową działalnością gospodarczą, w każdym przypadku z siedzibą zarządu lub siedzibą statutową w IE (w pewnych przypadkach zezwolenie może nie być wymagane, np. gdy zagraniczny usługodawca nie ma obecności handlowej w IE oraz usługa nie jest świadczona osobom prywatnym); albo b) uzyskania zezwolenia w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE, Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349. IT: Bez zobowiązań dla sprzedawców finansowych „promotori di servizi finanziari”. LV: Bez zobowiązań, z wyjątkiem udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradztwa i innych usług pomocniczych, wyłączając pośrednictwo.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LT: Do zarządzania funduszami emerytalnymi wymagana jest obecność handlowa. MT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem przyjmowania depozytów, udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradztwa i innych usług pomocniczych, wyłączając pośrednictwo. PL: W przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania obowiązuje wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej lub sieci innego autoryzowanego operatora. RO: Bez zobowiązań dla leasingu finansowego, obrotu instrumentami rynku pieniężnego, walutami obcymi, instrumentami pochodnymi, instrumentami opartymi na kursach walutowych i stopach procentowych, zbywalnymi papierami wartościowymi i innymi negocjowalnymi instrumentami i aktywami finansowymi, dla udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, dla zarządzania aktywami oraz usług rozrachunkowych i rozliczeniowych w odniesieniu do aktywów finansowych. Płatności i usługi transferu środków pieniężnych dozwolone są wyłącznie za pośrednictwem banku mającego siedzibę w RO.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SI: a) udział w emisji obligacji skarbowych, zarządzaniu funduszem emerytalnym: bez zobowiązań; b) bez zobowiązań, z wyjątkiem: udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów; przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą; dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz dostarczania oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i innych usług finansowych. Członkowie słoweńskiej giełdy papierów wartościowych muszą być zarejestrowani w SI lub być oddziałami zagranicznych przedsiębiorstw inwestycyjnych lub banków. Plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne), towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń. Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane również przez podmioty oferujące plany emerytalne założone zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Dla sposobu 2 BG: Mogą mieć zastosowanie ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych. PL: W przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania obowiązuje wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej lub sieci innego autoryzowanego operatora.
8. Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do rodzajów działalności lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.
A. Usługi szpitalne (CPC 9311) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne (CPC 93193)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi społeczne (CPC 933)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. FR: Bez zobowiązań w przypadku usług społecznych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości. Dla sposobu 2 BE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem domów rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domów spokojnej starości.
9. Usługi związane z turystyką i podróżami	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, 642 i 643) z wyłączeniem cateringu w środkach transportu lotniczego[1]	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem cateringu. HR: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Catering w ramach usług transportu lotniczego znajduje się w dziale „Usługi pomocnicze w branży transportowej” pod pozycją 12.E.a) „Usługi obsługi naziemnej (włączając catering)”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SI, SK: Bez zobowiązań. FR: Obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku świadczenia usług przewodników turystycznych na terytorium Francji. ES: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
10. Usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. BG: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług rozrywkowych producentów teatralnych, zespołów muzycznych oraz orkiestr (CPC 96191); usług świadczonych przez autorów, kompozytorów, rzeźbiarzy, artystów estradowych i innych artystów indywidualnych (CPC 96192); oraz pomocniczych usług związanych z teatrem (CPC 96193). EE: Bez zobowiązań dla innych usług rozrywkowych (CPC 96199), z wyjątkiem usług kinowych. LT, LV: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług związanych z prowadzeniem działalności kin (część CPC 96199).
B. Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, LT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi kulturalne (CPC 963)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań.
D. Usługi sportowe (CPC 9641)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT: Bez zobowiązań dla usług szkół narciarskich i przewodników górskich. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 1 CY, EE: Bez zobowiązań.
E. Usługi związane z działalnością parków rekreacyjnych i plaż (CPC 96491)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
11. Usługi transportowe	
A. Transport morski a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211, z wyjątkiem krajowego transportu kabotażowego[1]). b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212, z wyjątkiem krajowego transportu kabotażowego[2]).	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: Bez ograniczeń.

[1] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, niniejszy wykaz nie obejmuje krajowego transportu kabotażowego, który przyjmuje się jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

[2] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, niniejszy wykaz nie obejmuje krajowego transportu kabotażowego, który przyjmuje się jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Transport drogowy a) Transport pasażerski (CPC 7121 i 7122) b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich[1]).	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo[2] (CPC 7139)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez zobowiązań.

[1] Część CPC 71235, która znajduje się w dziale „Usługi komunikacyjne” pod pozycją 2.A. „Usługi pocztowe i kurierskie”.
[2] Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale „Usługi w zakresie energii” pod pozycją 14.B.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
12. Usługi pomocnicze w branży transportowej[1]	
A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego a) usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi w zakresie odprawy celnej d) usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania e) usługi agencji morskich f) usługi spedycji morskiej g) wynajem statków z załogą (CPC 7213)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań dla usług w zakresie obsługi ładunku morskiego i usług związanych z pchaniem i holowaniem. UE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem wymogu w zakresie miejsca zamieszkania dla osób świadczących usługi w zakresie odprawy celnej. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań w przypadku wynajmu statków z załogą. HR: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu, które znajdują się w dziale „Usługi biznesowe” pod pozycjami 1.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków” do 1. F. l) 4 „Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
h) usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego a) usługi w zakresie obsługi ładunku (część CPC 741) b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7113) e) usługi wspierające w branży transportu kolejowego (CPC 743) f) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań w przypadku usług związanych z pchaniem i holowaniem. HR: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego a) usługi w zakresie obsługi ładunku (część CPC 741) b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) wynajem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124) e) usługi wspierające w branży transportu drogowego (CPC 744) f) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań dla wynajmu handlowych pojazdów drogowych z kierowcą. HR: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego i usług wspierających w branży transportu drogowego. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego	
a) usługi obsługi naziemnej (włączając catering)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem cateringu. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań.
b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.
F. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo[1] a) usługi w zakresie składowania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

[1] Usługi pomocnicze w zakresie transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale „Usługi w zakresie energii” pod pozycją 14.C „Usługi w zakresie składowania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami.”

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
13. Pozostałe usługi transportowe	
Świadczenie usług transportu kombinowanego	Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez ograniczeń, bez uszczerbku dla ograniczeń określonych w niniejszym wykazie dotyczących danego rodzaju transportu. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań.
14. Usługi w zakresie energii	
A. Usługi dodatkowe w stosunku do górnictwa (CPC 883)[1]	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń. SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD, lub w państwie trzecim pod warunkiem wzajemności materialnej. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa. SK: W odniesieniu do górnictwa, działań związanych z górnictwem i działalności geologicznej wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału).

[1] Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.
Nie obejmuje bezpośredniego dostępu do surowców naturalnych lub ich eksploatacji.
Nie obejmuje prac przygotowawczych w terenie pod wydobycie surowców innych niż ropa naftowa i gaz (CPC 5115), które znajdują się w dziale 3. Budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Transport paliwa rurociągami (CPC 7131)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań.
C. Usługi w zakresie składowania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (część CPC 742)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
D. Usługi w zakresie handlu hurtowego paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz produktami pochodnymi (CPC 62271) oraz usługi w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą.	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań dla usług w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą. SK: Bez zobowiązań w przypadku tworzenia oddziałów bezpośrednich (wymagana jest rejestracja) w przypadku paliw ciekłych i gazowych. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego (CPC 613)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
F. Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna (CPC 63297) oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna, z wyjątkiem sprzedaży wysyłkowej (bez ograniczeń w przypadku sprzedaży wysyłkowej). Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
G. Usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingowych (bez ograniczeń w przypadku usług konsultingowych). Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
15. Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych[1] (CPC ver. 1.0 97230)	Dla sposobu 1 UE: Bez zobowiązań. Dla sposobu 2 Bez ograniczeń.
g) Usługi w zakresie połączeń telekomunikacyjnych (CPC 7543)	Dla sposobów 1 oraz 2 Bez ograniczeń.

[1] Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycją 1.A.h) „Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne” oraz 1.A.j 2. „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny”. „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „Usługi w zakresie zdrowia” znajdują się w dziale 8.A Usługi szpitalne i 8.C Usługi placówek opieki zdrowotnej inne niż usługi szpitalne.

ZAŁĄCZNIK 18-B

UNIA EUROPEJSKA

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADANIA PRZEDSIĘBIORSTW ZGODNIE Z ART. 18.3 ORAZ 18.4

1. W wykazie zobowiązań zawartym w niniejszym załączniku podano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane na podstawie art. 18.3 i 18.4 oraz określono ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych sektorach zastosowanie, w drodze zastrzeżeń, do przedsiębiorstw i inwestorów MERCOSUR. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku składa się z dwóch kolumn zawierających odpowiednio następujące elementy:

   a) sektor lub podsektor, w którym Unia Europejska przyjmuje zobowiązanie, oraz zakres liberalizacji, do którego odnoszą się zastrzeżenia; oraz

   b) opis mających zastosowanie zastrzeżeń.

2. Zakładanie przedsiębiorstw w sektorach lub podsektorach objętych częścią III niniejszej Umowy i nieumieszczonych w niniejszym załączniku nie podlega zobowiązaniom.

3. Do celów niniejszego załącznika przy określaniu poszczególnych sektorów i podsektorów:

   a) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów zdefiniowaną w art. 9.3 lit. c);

b) „CPC ver. 1.0” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998; oraz

c) „ISIC rev 3.1” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.

4. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, norm technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia dotyczącego odpowiednio dostępu do rynku lub traktowania narodowego w rozumieniu art. 18.3 lub art. 18.4. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uzyskania uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych oraz niedyskryminujący wymóg zgodnie z którym pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach ochrony środowiska naturalnego lub obszarach o szczególnych walorach historycznych i artystycznych), nawet jeśli nie są wymienione w niniejszym wykazie, w każdym wypadku mają zastosowanie do przedsiębiorstw i inwestorów z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

5. Unia Europejska podejmuje zobowiązania dotyczące dostępu do rynku, które to zobowiązania określono w art. 18.3 ust. 1, a w stosownych przypadkach podano osobno dla każdego państwa członkowskiego.

6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR traktowania przyznanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków go wdrażających lub środków przyjmowanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w odniesieniu do:

a) osób fizycznych lub rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub

b) osób prawnych ustanowionych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Takie traktowanie narodowe przyznaje się osobom prawnym ustanowionym lub zorganizowanym na podstawie prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, włącznie z tymi, które są własnością osób fizycznych lub prawnych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub są przez nie kontrolowane.

7. W wykazie zawartym w niniejszym załączniku stosuje się następujące skróty:

– UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie
– EOG Europejski Obszar Gospodarczy
– AT Austria
– BE Belgia
– BG Bułgaria
– CY Cypr
– CZ Czechy
– DE Niemcy
– DK Dania
– EE Estonia
– EL Grecja
– ES Hiszpania
– FI Finlandia
– FR Francja
– HR Chorwacja

– HU Węgry
– IE Irlandia
– IT Włochy
– LV Łotwa
– LT Litwa
– LU Luksemburg
– MT Malta
– NL Niderlandy
– PL Polska
– PT Portugalia
– RO Rumunia
– SK Republika Słowacka
– SI Słowenia
– SE Szwecja

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Nieruchomości Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK, ES: Bez ograniczeń. AT: Nabywanie, zakup, a także dzierżawa nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i osoby prawne wymaga zezwolenia od właściwych władz regionalnych („Länder”), które rozważą, czy istotne interesy gospodarcze, społeczne lub kulturowe są naruszone, czy też nie. BG: Zagraniczne osoby fizyczne i prawne (w tym ich oddziały) nie mogą nabywać praw własności gruntów. Bułgarskie osoby prawne z udziałem podmiotów zagranicznych nie mogą nabyć prawa własności do gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabyć własność budynków i ograniczone prawa rzeczowe[1] do nieruchomości za zezwoleniem Ministerstwa Finansów. Wymóg uzyskania zezwolenia nie ma zastosowania do osób, które poczyniły inwestycje w Bułgarii. Cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne i przedsiębiorstwa, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, pod warunkiem uzyskania zezwolenia.

[1] Przepisy bułgarskiego prawa własności przewidują następujące ograniczone prawa rzeczowe: prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	CY: Bez zobowiązań. CZ: Grunt rolny i leśny może zostać nabyty wyłącznie przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną mającą miejsce stałego zamieszkania w Czechach. Do gruntu rolnego i leśnego będącego własnością państwa zastosowanie mają zasady szczególne. DE: Zastosowanie mogą mieć określone warunki dotyczące wzajemności. DK: Ograniczenia dotyczące zakupu nieruchomości przez osoby fizyczne i prawne niebędące rezydentami. Ograniczenia dotyczące nieruchomości rolnych nabywanych przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne. EE: Bez zobowiązań w zakresie nabywania gruntów rolnych i leśnych[1]. EL: Zgodnie z ustawą nr 1892/90 na zakup przez obywatela gruntów położonych blisko granic wymagane jest zezwolenie Ministra Obrony. FI: (Wyspy Alandzkie): Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych dotyczące prawa do nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez zezwolenia właściwych organów Wysp Alandzkich. Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub osób prawnych dotyczące prawa do zakładania przedsiębiorstw i prawa do świadczenia usług bez zezwolenia właściwych organów Wysp Alandzkich.

[1] W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: Bez zobowiązań dla nabywania nieruchomości przez usługodawców niemających siedziby i niezarejestrowanych na terenie Chorwacji. Nabywanie nieruchomości niezbędnych do świadczenia usług przez przedsiębiorstwa założone i zarejestrowane na terenie Chorwacji jako osoby prawne jest dozwolone. Zakup nieruchomości niezbędnej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zgody Ministerstwa Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabywane przez cudzoziemców. HU: Ograniczenia dotyczące nabywania gruntów i nieruchomości przez zagranicznych inwestorów[1]. IE: Do nabycia wszelkich praw do ziemi w Irlandii przez krajowe lub zagraniczne przedsiębiorstwa lub cudzoziemców niezbędna jest wcześniejsza pisemna zgoda Komisji do spraw Własności Ziemskich (Land Commission). W przypadku gdy grunty te mają przeznaczenie przemysłowe (inne niż rolnicze) odstępuje się od tego wymogu pod warunkiem potwierdzenia przeznaczenia gruntów przez Ministra ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia. Prawo to nie ma zastosowania do gruntów położonych w granicach miast i miasteczek. IT: Zakup nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne jest możliwy pod warunkiem wzajemności. LV: Bez zobowiązań przy nabywaniu gruntów; dozwolona jest dzierżawa gruntów nieprzekraczająca 99 (dziewięćdziesięciu dziewięciu) lat.

[1] W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LT: Bez zobowiązań przy nabywaniu gruntów[1]. MT: Nadal mają zastosowanie wymogi dotyczące nabywania nieruchomości przewidziane w maltańskich przepisach ustawowych i wykonawczych. PL: Nabycie nieruchomości przez zagraniczną osobę (fizyczną lub prawną), bezpośrednie lub pośrednie, wymaga zezwolenia. Bez zobowiązań dla nabywania nieruchomości należących do skarbu państwa (np. przepisy regulujące proces prywatyzacji). RO: Osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego i miejsca zamieszkania w Rumunii oraz osoby prawne niezarejestrowane w Rumunii i nieposiadające siedziby głównej w Rumunii nie mogą nabywać praw własności do żadnego rodzaju działek w drodze czynności prawnych między żyjącymi. SI: Osoby prawne założone w Słowenii z udziałem kapitału zagranicznego mogą nabywać nieruchomości na terytorium Słowenii. Oddziały[2] założone w Słowenii przez osoby zagraniczne mogą nabywać wyłącznie nieruchomości, z wyjątkiem gruntów, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, do celów której zostały założone.

[1] W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

[2] Zgodnie z prawem spółek handlowych oddział założony w Słowenii nie jest uznawany za osobę prawną, natomiast pod względem prowadzenia działalności jest traktowany na równi ze spółką zależną, w myśl art. XXVIII lit. g) GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SK: Ograniczenia dotyczące nabywania nieruchomości przez zagraniczne podmioty fizyczne lub prawne. Zagraniczne podmioty mogą nabywać nieruchomości poprzez zakładanie słowackich podmiotów prawnych lub udział w spółkach joint venture. Bez zobowiązań w przypadku gruntów, w tym np. zasobów naturalnych, jezior, rzek, dróg publicznych. ES: Inwestycje zagraniczne w branżach bezpośrednio związanych z inwestycjami w nieruchomości dla placówek dyplomatycznych państw niebędących państwami członkowskimi wymagają zezwolenia administracyjnego wydawanego przez hiszpańską Radę Ministrów, chyba że istnieje wzajemna umowa w sprawie liberalizacji.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Usługi użyteczności publicznej UE: Usługi uważane za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym mogą być przedmiotem monopoli publicznych lub praw wyłącznych przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym[1] [2].

[1] Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi badawcze i rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym obowiązkom w zakresie świadczenia usług. Mając na uwadze, że usługi użyteczności publicznej często istnieją również poniżej szczebla centralnego, szczegółowe i wyczerpujące wykazy dla poszczególnych sektorów nie są uzasadnione z praktycznego punktu widzenia.

[2] Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Formy działalności gospodarczej UE: Traktowania przyznanego spółkom zależnym (osób prawnych z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR) utworzonym zgodnie z prawem państw członkowskich Unii Europejskiej i mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Unii nie rozszerza się na oddziały lub agencje założone w państwach członkowskich Unii Europejskiej przez osoby prawne z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR[1]. BG: Zagraniczni usługodawcy, w tym spółki joint venture, mogą być ustanowieni jedynie w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej z co najmniej dwoma udziałowcami lub akcjonariuszami. Tworzenie oddziałów wymaga zezwolenia. Bez zobowiązań w odniesieniu do przedstawicielstw. Przedstawicielstwa nie mogą prowadzić działalności gospodarczej. W przedsiębiorstwach, w których publiczny (państwowy lub komunalny) udział w kapitale zakładowym przekracza 30 % (trzydzieści procent), zbycie udziałów osobom trzecim wymaga zezwolenia. CY: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państw członkowskich Unii Europejskiej), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) i obywatelstwo UE. Partnerami, wspólnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników.

[1] Zgodnie z art. 54 TFUE wspomniane spółki zależne są uznawane za osoby prawne z UE. W zakresie, w jakim są w sposób ciągły i realny połączone z gospodarką UE, korzystają one z rynku wewnętrznego UE, gwarantującego m.in. swobodę zakładania przedsiębiorstw i świadczenia usług we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	EE: Przynajmniej połowa członków zarządu musi mieć miejsce zamieszkania w UE. FI: Obywatel Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR prowadzący działalność handlową jako wspólnik fińskiej spółki komandytowej lub spółki jawnej potrzebuje pozwolenia na prowadzenie działalności handlowej i musi mieć miejsce stałego zamieszkania w UE. Dla wszystkich sektorów poza usługami telekomunikacyjnymi przynajmniej połowa zwyczajnych członków i zastępców członków zarządu oraz dyrektor zarządzający musi mieć fińskie obywatelstwo i miejsce zamieszkania w Finlandii; przy czym dopuszcza się odstępstwa dla niektórych spółek. W przypadku usług telekomunikacyjnych istnieje wymóg miejsca stałego zamieszkania w odniesieniu do połowy założycieli oraz połowy członków zarządu. Wymóg dotyczący stałej siedziby obowiązuje również osobę prawną, jeżeli jest ona założycielem. Jeżeli organizacja z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez utworzenie oddziału w Finlandii, wymagane jest pozwolenie na prowadzenie działalności handlowej. Od organizacji z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub osoby fizycznej niebędącej obywatelem UE wymaga się zezwolenia na działanie jako założyciel spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. FR: Dyrektor zarządzający przedsięwzięcia przemysłowego, handlowego lub rzemieślniczego, jeżeli nie posiada zezwolenia na pobyt, musi uzyskać specjalne zezwolenie. HU: Obecność handlowa powinna przyjmować formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub przedstawicielstwa. Rozpoczęcie działalności w formie oddziału nie jest dozwolone, z wyjątkiem usług finansowych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IT: Dostęp do działalności przemysłowej, handlowej i rzemieślniczej wymaga zezwolenia na pobyt i specjalnego zezwolenia na prowadzenie działalności. BG, PL: Zakres działań przedstawicielstwa może obejmować wyłącznie reklamę i promocję zagranicznej spółki dominującej reprezentowanej przez to przedstawicielstwo. PL: Z wyjątkiem usług finansowych, bez zobowiązań dla oddziałów. Inwestorzy z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR mogą podejmować i prowadzić działalność gospodarczą tylko w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej (w przypadku usług prawniczych wyłącznie w formie spółki jawnej i spółki komandytowej). Zagraniczni usługodawcy mogą tworzyć przedstawicielstwa z siedzibą w Polsce. Zakres działania przedstawicielstwa może obejmować jedynie prowadzenie działalności polegającej na reklamowaniu i promowaniu zagranicznych usługodawców. RO: Członkowie zarządów jednoosobowych lub prezesi zarządów oraz połowa łącznej liczby członków zarządu spółek handlowych muszą być obywatelami rumuńskimi, chyba że umowa spółki lub jej statut przewiduje inaczej. Większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SE: Spółka zagraniczna, która nie utworzyła osoby prawnej w Szwecji lub która prowadzi działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, musi prowadzić działalność gospodarczą za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego w Szwecji, z niezależnym zarządem i oddzielną rachunkowością. Dyrektor zarządzający oddziału oraz wicedyrektor zarządzający muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG prowadząca działalność handlową w Szwecji wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w Szwecji musi być prowadzona oddzielna rachunkowość. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienia z wymogów dotyczących oddziału i miejsca zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż 1 (jeden) rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania poza EOG, są zwolnione z wymogów zakładania oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może zostać założona w Szwecji przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania w EOG, przez szwedzką osobę prawną lub przez osobę prawną utworzoną zgodnie z prawodawstwem w państwie EOG i mającą siedzibę statutową, siedzibę główną lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG. Spółka osobowa może być założycielem tylko jeżeli wszyscy właściciele z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą mają miejsce zamieszkania w EOG. Założyciele spoza EOG mogą złożyć do właściwego organu wniosek o pozwolenie. W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych co najmniej 50 % (pięćdziesiąt procent) członków zarządu, co najmniej 50 % (pięćdziesiąt procent) zastępców członków zarządu, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu spółki, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli spółki lub stowarzyszenia nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce zamieszkania w Szwecji, która została upoważniona do otrzymywania pism w imieniu spółki lub stowarzyszenia. Dla zakładania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych obowiązują odpowiednie warunki.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SK: Osoba fizyczna z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, której nazwisko należy wpisać do rejestru działalności gospodarczej jako osoby upoważnionej do występowania w imieniu przedsiębiorcy (przedsiębiorstwa), musi przedstawić zezwolenie na pobyt w Republice Słowackiej.
WSZYSTKIE SEKTORY	Inwestycje UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do rodzajów działalności lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. BG: W przedsiębiorstwach, w których publiczny (państwowy lub komunalny) udział w kapitale zakładowym przekracza 30 % (trzydzieści procent), zbycie udziałów osobom trzecim wymaga zezwolenia. Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej wymagają zezwolenia na podstawie ustawy o koncesjach. Inwestorzy zagraniczni nie mogą uczestniczyć w prywatyzacji. W przypadku inwestorów zagranicznych i bułgarskich osób prawnych z udziałem zagranicznym obejmującym większość udziałów wymagane jest zezwolenie na: a) poszukiwanie, wykorzystywanie lub wydobywanie zasobów naturalnych z wód terytorialnych, szelfu kontynentalnego lub wyłącznej strefy ekonomicznej; oraz b) nabycie większości udziałów w spółkach prowadzących dowolną działalność określoną w lit. a).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	CY: Podmioty z udziałem zagranicznym muszą wpłacić kapitał proporcjonalnie do zapotrzebowania na środki, a nierezydenci muszą finansować swój wkład poprzez przywóz walut obcych. Jeżeli udział nierezydentów przekracza 24 % (dwadzieścia cztery procent), każde dodatkowe środki na finansowanie zapotrzebowania na kapitał obrotowy lub inne potrzeby powinny być pozyskiwane ze źródeł lokalnych i zagranicznych proporcjonalnie do udziału rezydentów i nierezydentów w kapitale danego podmiotu. W przypadku oddziałów spółek zagranicznych cały kapitał na inwestycję początkową musi pochodzić ze źródeł zagranicznych. Pożyczki ze źródeł lokalnych są dozwolone jedynie po wstępnym wdrożeniu projektu, z przeznaczeniem na finansowanie zapotrzebowania na kapitał obrotowy. FI: Nabycie udziałów przez właścicieli zagranicznych dające ponad jedną trzecią głosów w znaczącym przedsiębiorstwie fińskim lub znaczącym przedsiębiorstwie handlowym (zatrudniającym ponad 1 000 (jeden tysiąc) pracowników, z obrotem przekraczającym 168 (sto sześćdziesiąt osiem) milionów EUR lub sumą bilansową[1] przekraczającą 168 (sto sześćdziesiąt osiem) milionów EUR) jest przedmiotem zatwierdzenia przez władze fińskie. Zatwierdzenia tego można odmówić wyłącznie, jeżeli byłby zagrożony istotny interes narodowy. Powyższe ograniczenia nie mają zastosowania do usług telekomunikacyjnych.

[1] Łączna wartość aktywów lub suma wartości pasywów i kapitału.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	FR: Zgodnie z art. L151-1 i 153-1 i nast. kodeksu finansowego i walutowego inwestycje zagraniczne we Francji w sektorach wymienionych w art. R153-2 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki. Francja zastrzega sobie prawo do ograniczenia udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalanej przez rząd francuski na podstawie analizy każdego przypadku. HU: Bez zobowiązań dla udziału zagranicznego w nowo sprywatyzowanych przedsiębiorstwach. IT: Wyłączne prawa mogą zostać przyznane lub utrzymane w przypadku nowo sprywatyzowanych przedsiębiorstw. Prawa do głosowania w nowo sprywatyzowanych przedsiębiorstwach mogą w niektórych przypadkach zostać ograniczone. Przez okres 5 (pięciu) lat od wejścia w życie niniejszej Umowy nabycie dużych udziałów kapitałowych w spółkach działających w dziedzinie obronności, usług transportowych, telekomunikacji i energii może wymagać zgody właściwych organów. LT: Przedsiębiorstwa o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego, które muszą należeć do skarbu państwa w drodze prawa własności (udział procentowy w kapitale, który może być w posiadaniu krajowych lub zagranicznych osób fizycznych, musi być zgodny z interesami bezpieczeństwa narodowego w odniesieniu do inwestycji w przedsiębiorstwa, sektory i obiekty o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego oraz z procedurami i kryteriami ustalania zgodności potencjalnych inwestorów krajowych i potencjalnych uczestniczących przedsiębiorstw itp.).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	MT: Spółki z udziałem osób prawnych lub fizycznych nie będących rezydentami muszą posiadać minimalny kapitał podstawowy, z czego 50 % (pięćdziesiąt procent) musi stanowić kapitał wpłacony. Udział nierezydenta w kapitale własnym musi zostać pokryty ze środków pochodzących z zagranicy. Zgodnie z sekcją 17 ustawy prawo dewizowe nierezydenci przebywający na Malcie, którzy chcą świadczyć jakiekolwiek usługi poprzez obecność handlową na Malcie, mogą tego dokonać, rejestrując lokalną spółkę po uprzednim zezwoleniu Banku Centralnego Malty. PT: Udział zagraniczny w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach może być ograniczony do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalanej przez rząd Portugalii na podstawie analizy każdego przypadku. SI: W odniesieniu do usług finansowych zezwolenie jest wydawane przez organy wskazane w szczegółowych zobowiązaniach sektorowych i zgodnie z warunkami określonymi w tych zobowiązaniach. Brak ograniczeń w odniesieniu do zakładania nowych przedsiębiorstw (inwestycje realizowane od podstaw).
WSZYSTKIE SEKTORY	Strefy geograficzne FI: Na Wyspach Alandzkich ograniczenia prawa do zakładania przedsiębiorstw przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez osoby prawne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
1. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO, LEŚNICTWO	
A. Rolnictwo, łowiectwo (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[1]	UE: Do produkcji produktów rolnych mają zastosowanie ograniczenia ilościowe. AT, HR, HU, MT, RO: Bez zobowiązań dla działalności rolniczej. CY: Udział inwestorów z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR jest dozwolony jedynie do 49 % (czterdzieści dziewięć procent). FI: Jedynie obywatele EOG mający miejsce zamieszkania na obszarze hodowli reniferów mogą być właścicielami reniferów i mogą prowadzić chów reniferów. Mogą zostać przyznane prawa wyłączne. FR: Zakładanie gospodarstw i spółdzielni rolniczych przez inwestorów spoza UE podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia. IE: Ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez rezydentów z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR wymaga zezwolenia. SE: Tylko Lapończycy mogą być właścicielami reniferów i prowadzić chów reniferów.

[1] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Leśnictwo i pozyskiwanie drewna (ISIC rev 3.1: 020) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[1]	BG: Bez zobowiązań dla działalności związanej z pozyskiwaniem drewna.
2. RYBOŁÓWSTWO I AKWAKULTURA (ISIC rev. 3.1: 0501, 0502) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[2]	UE: Bez zobowiązań.

[1] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F.f) i 6.F.g).

[2] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
3. GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE A. Wydobywanie węgla kamiennego i lignitu; wydobywanie torfu (ISIC rev 3.1: 10) B. Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego[1] (ISIC rev 3.1: 1110) C. Górnictwo rud metali (ISIC rev 3.1: 13) D. Pozostałe górnictwo i wydobywanie (ISIC rev 3.1: 14)	UE: Bez zobowiązań dla osób prawnych kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne pochodzące z państwa niebędącego członkiem UE, z którego pochodzi ponad 5 % (pięć procent) przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego do UE. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). UE: Zastrzeżenie dotyczące rozpoznawania, poszukiwania i eksploatacji węglowodorów: zgodnie z dyrektywą 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów, Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3, w każdym przypadku, gdy okaże się, że państwo trzecie nie przyznaje podmiotom UE – w zakresie dostępu do tej działalności i prowadzenia tej działalności – traktowania porównywalnego z traktowaniem, jakie UE przyznaje podmiotom z tego państwa, Rada może, na wniosek Komisji, upoważnić państwo członkowskie Unii Europejskiej do odmowy udzielenia zezwolenia podmiotowi, który jest faktycznie kontrolowany przez dane państwo trzecie lub przez obywateli tego państwa (wzajemność). UE: Bez zobowiązań dla wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego. BG, HU, LT, MT, CZ, SK, CY: Bez zobowiązań. ES: Zastrzeżenie dotyczące inwestycji w minerały strategiczne pochodzących z państw niebędących członkiem UE.

[1] Nie obejmuje usług dodatkowych w stosunku do górnictwa świadczonych na polach naftowych i gazowych na podstawie wynagrodzenia lub umowy, które znajdują się w dziale „Usługi w zakresie energii” pod pozycją 19 A. „Usługi dodatkowe w stosunku do górnictwa”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	DK: Prawo do poszukiwania i produkcji węglowodorów oraz potencjału geotermalnego podlega koncesji duńskiego Ministra Gospodarki i Biznesu. W poszukiwaniach do celów produkcji węglowodorów wymagany jest udział państwa. Państwo może wymagać od licencjobiorcy zawarcia umowy o konsolidacji wydobycia z innymi licencjobiorcami, którzy otrzymali koncesję na eksploatację sąsiedniego obszaru. Przedsiębiorca ubiegający się o licencję mający miejsce zamieszkania poza Danią musi mieć siedzibę statutową na terytorium UE. EL: Prawo do poszukiwania i eksploatacji wszystkich substancji mineralnych, oprócz węglowodorów, paliw stałych, radioaktywnych substancji mineralnych i potencjału geotermalnego podlega koncesji wydawanej przez Grecję, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów. FR: Założenie przedsiębiorstwa przez osoby niebędące rezydentami w przemyśle wydobywczym musi zostać przeprowadzone w formie francuskiej lub europejskiej jednostki zależnej, której dyrektor musi być rezydentem we Francji lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz musi zgłosić swoje miejsce pobytu w lokalnych organach prefektury. NL: Do celów produkcji węglowodorów wymagany jest udział państwa. Obejmuje to udział państwa w zakładach produkcyjnych. Państwo może wymagać od licencjobiorcy zawarcia umowy o konsolidacji wydobycia z innym licencjobiorcą, który otrzymał koncesję na eksploatację sąsiedniego obszaru. SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD, lub w państwie trzecim pod warunkiem wzajemności materialnej. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
4. PRODUKCJA[1]	
A. Produkcja żywności i napojów (ISIC rev 3.1: 15)	Bez ograniczeń.
B. Produkcja wyrobów tytoniowych (ISIC rev 3.1: 16)	Bez ograniczeń.
C. Produkcja wyrobów włókienniczych (ISIC rev 3.1: 17)	Bez ograniczeń.
D. Produkcja odzieży; wyprawa i barwienie futer (ISIC rev 3.1: 18)	Bez ograniczeń.

[1] Nie obejmuje usług doradztwa odnoszących się do produkcji, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.h).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Garbowanie i wyprawa skór; produkcja toreb bagażowych, torebek ręcznych, wyrobów rymarskich, uprzęży i obuwia (ISIC rev 3.1: 19)	Bez ograniczeń.
F. Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka, z wyjątkiem mebli; produkcja artykułów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania (ISIC rev 3.1: 20)	Bez ograniczeń.
G. Produkcja papieru i wyrobów z papieru (ISIC rev 3.1: 21)	Bez ograniczeń.
H. Publikowanie, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji[1] (ISIC rev 3.1: 22, wyłączając publikowanie i drukowanie na podstawie wynagrodzenia lub umowy[2])	IT: Wymóg obywatelstwa dla właścicieli wydawnictw i drukarni. SE: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

[1] Sektor ten ogranicza się do działalności wytwórczej. Nie obejmuje on działalności związanej z zagadnieniami audiowizualnymi lub treściami kulturowymi.

[2] Działalność w zakresie publikowania i drukowania na podstawie wynagrodzenia lub umowy znajduje się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.p) „Usługi w zakresie publikowania i drukowania”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
I. Wytwarzanie produktów pieców koksowniczych (ISIC rev 3.1: 231)	Bez ograniczeń.
J. Wytwarzanie produktów naftowych rafinowanych (ISIC rev 3.1: 232)	UE: Bez zobowiązań dla osób prawnych kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne pochodzące z państwa niebędącego członkiem UE, z którego pochodzi ponad 5 % (pięć procent) przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego do UE. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa).
K. Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych innych niż materiały wybuchowe (ISIC rev 3.1: 24 z wyłączeniem produkcji materiałów wybuchowych)	Bez ograniczeń.
L. Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (ISIC rev 3.1: 25)	Bez ograniczeń.
M. Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (ISIC rev 3.1: 26)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
N. Produkcja podstawowych metali (ISIC rev 3.1: 27)	Bez ograniczeń.
O. Produkcja metalowych produktów gotowych, z wyjątkiem maszyn i urządzeń (ISIC rev 3.1: 28)	Bez ograniczeń.
P. Produkcja maszyn	
a) Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia (ISIC rev 3.1: 291)	Bez ograniczeń.
b) Produkcja maszyn specjalnego przeznaczenia innych niż broń i amunicja (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Bez ograniczeń.
c) Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego, gdzie indziej niesklasyfikowana (ISIC rev 3.1: 293)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Produkcja urządzeń biurowych, księgujących i liczących (ISIC rev 3.1: 30)	Bez ograniczeń.
e) Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana (ISIC rev 3.1: 31)	Bez ograniczeń.
f) Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (ISIC rev 3.1: 32)	Bez ograniczeń.
Q. Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarków i zegarów (ISIC rev 3.1: 33)	Bez ograniczeń.
R. Produkcja pojazdów silnikowych, przyczep i naczep (ISIC rev 3.1: 34)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
S. Produkcja pozostałych (niewojskowych) środków transportu (ISIC rev 3.1: 35 z wyłączeniem produkcji okrętów wojennych, samolotów wojskowych i pozostałych środków transportu do celów wojskowych)	Bez ograniczeń.
T. Produkcja mebli; produkcja gdzie indziej niesklasyfikowana (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Bez ograniczeń.
U. Recykling (ISIC rev 3.1: 37)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
5. PRODUKCJA; SAMODZIELNY PRZESYŁ I DYSTRYBUCJA ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU, PARY WODNEJ I GORĄCEJ WODY (Z WYŁĄCZENIEM PRODUKCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ PRZY WYKORZYSTANIU ENERGII JĄDROWEJ)	
A. Produkcja energii elektrycznej; samodzielny przesył i dystrybucja energii elektrycznej (część ISIC rev 3.1: 4010)[1]	UE: Bez zobowiązań.
B. Wytwarzanie gazu; samodzielna dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym (część ISIC rev 3.1: 4020)[2]	UE: Bez zobowiązań.

[1] Nie obejmuje obsługi systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej realizowanych na podstawie wynagrodzenia lub umowy, które są ujęte w dziale „Usługi w zakresie energii”.

[2] Nie obejmuje transportu gazu ziemnego i paliw gazowych rurociągami, przesyłania i dystrybucji gazu realizowanych na podstawie wynagrodzenia lub umowy ani sprzedaży gazu ziemnego i paliw gazowych, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Wytwarzanie pary wodnej i gorącej wody; samodzielna dystrybucja pary wodnej i gorącej wody (część ISIC rev 3.1: 4030)[1]	UE: Bez zobowiązań dla osób prawnych kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne pochodzące z państwa niebędącego członkiem UE, z którego pochodzi ponad 5 % (pięć procent) przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego do UE. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). BG, DE, CZ, HU, LT, MT, SK: Bez zobowiązań. AT: Bez zobowiązań dla traktowania narodowego. EL: W przypadku paliw stałych, minerałów promieniotwórczych i energii geotermalnej licencja na poszukiwanie nie może zostać udzielona osobom fizycznym lub prawnym spoza UE. Prawo do eksploatacji podlega koncesji wydawanej przez Grecję, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów. FI: Zastrzeżenie dotyczące inwestycji w spółki prowadzące działalność związaną z energią jądrową i materiałami jądrowymi. Bez zobowiązań dla sieci i systemów przesyłu i dystrybucji energii, pary wodnej i gorącej wody. FR: Bez zobowiązań dla produkcji energii elektrycznej. LV: Monopol państwowy w sektorze elektroenergetycznym.

[1] Nie obejmuje przesyłania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody realizowanych na podstawie wynagrodzenia lub umowy oraz sprzedaży pary wodnej i gorącej wody, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
6. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych	
a) usługi prawnicze (CPC 861)[1] z wyłączeniem usług doradztwa prawnego oraz usług prawnych w zakresie dokumentacji i uwierzytelniania, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice") lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels").	AT, ES, EL, LT, MT, PL, SK: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego Unii Europejskiej), podlega wymogowi obywatelstwa. W SK – w połączeniu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania w SK. AT: Udział prawników z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR (którzy muszą posiadać pełne kwalifikacje w Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR) w kapitale oraz w wynikach działalności operacyjnej spółki prawniczej nie może przekraczać 25 % (dwudziestu pięciu procent). Nie mogą mieć oni decydującego wpływu w procesie podejmowania decyzji.

[1] Obejmują one doradztwo prawne, usługi reprezentacji prawnej, usługi arbitrażu i koncyliacji lub mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania. Świadczenie usług prawniczych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i procedurom licencjonowania stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku prawników świadczących usługi prawnicze w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi w zakresie licencjonowania i procedury licencjonowania mogą przyjmować między innymi formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w kraju przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym w drodze testu umiejętności i posiadania oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub stałego miejsca prowadzenia działalności w kraju przyjmującym. Usługi prawnicze dotyczące prawa Unii świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w którymkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej, występujących osobiście, natomiast usługi prawnicze dotyczące prawa państw członkowskich Unii Europejskiej świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej, występujących osobiście. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej może być więc konieczne do reprezentacji przed sądami i innymi właściwymi organami w UE, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem krajowego prawa procesowego i prawa procesowego UE. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej zagraniczni prawnicy niemający pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników mają jednak prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	BE: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa. Zwolnienia mogą być przyznawane na określonych warunkach (m.in. wymóg w zakresie miejsca zamieszkania oraz wzajemności). Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation”) w sprawach cywilnych. CY: Do świadczenia usług prawniczych zastosowanie ma wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania oraz wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Partnerami, wspólnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników. HR: Usługi reprezentowania stron przed sądem mogą być świadczone jedynie przez członków Rady Adwokackiej Chorwacji („odvjetnici”). Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do członkostwa w Radzie Adwokackiej. DK: W duńskiej kancelarii prawnej mogą posiadać udziały wyłącznie kancelarie prawne zarejestrowane w Danii oraz prawnicy posiadający duńską licencję na wykonywanie zawodu. W radzie nadzorczej lub zarządzie duńskich kancelarii prawnych mogą zasiadać wyłącznie prawnicy z duńską licencją na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	FR: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie francuskiego prawa krajowego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa). W odniesieniu do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państw członkowskich Unii Europejskiej) może obowiązywać wymóg, by obecność handlowa miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Niektóre formy prawne („association d'avocats" i „société en participation d'avocat") mogą być zarezerwowane wyłącznie dla prawników w pełni przyjętych do organizacji zawodowej prawników we Francji, także w sposób niedyskryminujący. Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation") i Radą Stanu („Conseil d'Etat"). Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa UE może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej wspólników. HU: Obecność handlowa powinna przyjąć formę spółki osobowej z węgierskim adwokatem („ügyvéd") lub z kancelarią adwokacką („ügyvédi iroda"), albo formę przedstawicielstwa. IE: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie irlandzkiego prawa krajowego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa). Prawnicy w Irlandii dzielą się na dwie odrębne kategorie: „solicitors" i „barristers". Law Society of Ireland jest ustawowym organem zawodowym prawników, który reguluje dostęp do zawodu „solicitor" w Irlandii. Honorable Society of King's Inns reguluje dopuszczanie do wykonywania zawodu „barrister" w Irlandii.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	PL: Inne rodzaje form prawnych są co prawda dostępne dla prawników z UE, jednak zagraniczni prawnicy mogą zakładać spółki wyłącznie w formie spółki jawnej i spółki komandytowej. PT: Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa portugalskiego podlega warunkowi wzajemności. Wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „solicitadores” oraz dla agentów ds. własności przemysłowej. Usługi prawne w Portugalii mogą świadczyć wyłącznie kancelarie prawne, których udziały należą wyłącznie do prawników przyjętych do portugalskiej organizacji zawodowej prawników. SI: Reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Słowenii. Zagraniczny prawnik, który posiada uprawnienia do wykonywania zawodu prawnika za granicą, może świadczyć usługi prawnicze lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, o ile spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską organizację zawodową prawników jest ograniczona do jednoosobowej działalności gospodarczej, kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z ograniczoną odpowiedzialnością lub kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z nieograniczoną odpowiedzialnością. Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do praktyki prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci. SE: Członkostwo w organizacji zawodowej prawników, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 1. Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „Usługi audytu”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	AT: Udział księgowych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR (którzy muszą być uprawnieni na podstawie prawa Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR) w kapitale własnym oraz w dochodach z działalności operacyjnej austriackiego podmiotu prawnego nie może przekraczać 25 % (dwudziestu pięciu procent), jeżeli nie są oni członkami austriackiego samorządu zawodowego. CY: Dostęp uwarunkowany jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. DK: Zagraniczni księgowi mogą wchodzić w spółki osobowe z duńskimi uprawnionymi księgowymi po uzyskaniu zezwolenia od Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej. FR: Świadczenie usług wyłącznie przez SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), AGC („Association de gestion et comptabilité”) lub SCP („société en commandite par actions”).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 2. Usługi audytu (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	AT: Udział księgowych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR (którzy muszą być uprawnieni na podstawie prawa Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR) w kapitale własnym oraz w dochodach z działalności operacyjnej austriackiego podmiotu prawnego nie może przekraczać 25 % (dwudziestu pięciu procent), jeżeli nie są oni członkami austriackiego samorządu zawodowego. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków audytorom pochodzącym z terytorium państwa trzeciego przyznaje się specjalną licencję. CZ i SK: Przynajmniej 60 % (sześćdziesiąt procent) kapitału akcyjnego lub praw do głosowania zarezerwowane jest dla obywateli tych krajów. DK: Zagraniczni księgowi mogą wchodzić w spółki osobowe z duńskimi uprawnionymi księgowymi po uzyskaniu zezwolenia od Duńskiej Agencji Handlu i Spółek. FI: W fińskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w spółkach, które są zobowiązane do przeprowadzenia audytu, przynajmniej jeden audytor musi mieć miejsce zamieszkania w Finlandii. Audytorem może być wyłącznie audytor posiadający lokalne uprawnienia lub firma audytorska posiadająca lokalne uprawnienia. FR: Świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC („société en noms collectifs”) i SCS („société en commandite simple”). HR: Bez ograniczeń, z zastrzeżeniem, że audyt może być prowadzony tylko przez osoby prawne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LV: Właściciel udziałów lub szef spółki powinien posiadać uprawnienia biegłego rewidenta na Łotwie. W spółce handlowej biegłych rewidentów ponad 50 % (pięćdziesiąt procent) udziału dającego prawo do głosowania muszą posiadać biegli rewidenci lub spółki handlowe biegłych rewidentów z UE. LT: Nie mniej niż 75 % (siedemdziesiąt pięć procent) udziałów powinno należeć do audytorów lub spółek audytorskich z UE. PL: Firmy audytorskie mogą być zakładane wyłącznie w niektórych polskich formach prawnych i muszą mieć siedzibę w UE. RO: Bez zobowiązań. SE: Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji, upoważnieni audytorzy i zarejestrowane firmy audytorskie mogą świadczyć usługi ustawowego badania sprawozdań finansowych niektórych podmiotów prawnych, w tym wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz osób fizycznych. Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji i zarejestrowane publiczne przedsiębiorstwa rachunkowe mogą być udziałowcami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania upoważnienia lub zatwierdzenia wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w EOG. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są biegłymi rewidentami lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SI: Przedstawicielstwo handlowe powinno mieć formę osoby prawnej. Jednostka audytorska z państwa trzeciego może posiadać udziały w słoweńskiej firmie audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe pod warunkiem, że na podstawie prawa kraju, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, słoweńskie spółki audytorskie mogą posiadać udziały w jednostce audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe w tym kraju. Wymóg miejsca stałego zamieszkania w Słowenii dla co najmniej jednego członka zarządu spółki audytorskiej z siedzibą w Słowenii. ES: Wymóg obywatelstwa dla biegłych rewidentów oraz dla administratorów, dyrektorów i wspólników spółek innych niż objęte dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG, Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)[1]	AT: Udział doradców podatkowych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR (którzy muszą być uprawnieni na podstawie prawa Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR) w kapitale własnym oraz w dochodach z działalności operacyjnej austriackiego podmiotu prawnego nie może przekraczać 25 % (dwudziestu pięciu procent), jeżeli nie są oni członkami austriackiego samorządu zawodowego. CY: Dostęp uwarunkowany jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. FR: Świadczenie usług wyłącznie przez SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”) lub SCP („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”). BG, PL, SI, RO: Bez zobowiązań.

[1] Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 6.A.a) „Usługi prawnicze”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Usługi architektoniczne oraz e) Usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	BG: W przypadku gdy dany projekt ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, inwestorzy z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR muszą działać w ramach spółki osobowej z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy. CY: Wymóg obywatelstwa. FR: Architekt może otworzyć działalność we Francji tylko w celu świadczenia usług architektonicznych w jednej z następujących form prawnych (w sposób niedyskryminujący): SA („sociétés anonymes”) i SARL („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”), EURL („enterprise unipersonelle à responsabilité limitée”), SCP („en commandite par actions”), SCOP („société coopérative ouvrière de production”), SELARL („société d’exercice liberal à responsabilité limitée”), SELAFA („société d’exercice liberal à forme anonyme”), SELAS („société d’exercice libéral par actions simplifiée”) lub SAS („Société par actions simplifiée”) lub jako osoba fizyczna bądź wspólnik w firmie architektonicznej. LV: W przypadku usług architektonicznych, w celu uzyskania licencji na prowadzenie działalności gospodarczej przy zachowaniu pełnej odpowiedzialności prawnej i praw do autoryzowania projektów wymagana jest 3-letnia praktyka na Łotwie w dziedzinie projektowania oraz wyższe wykształcenie. SK: Aby świadczyć te usługi, osoba fizyczna przebywająca na terytorium Republiki Słowackiej musi być członkiem Słowackiej Izby Architektów lub Słowackiej Izby Inżynierów. Do uzyskania członkostwa konieczne jest miejsce zamieszkania w Słowacji.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi inżynieryjne oraz g) Zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i CPC 8673)	BG: W przypadku gdy dany projekt ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, inwestorzy z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR muszą działać w ramach spółki osobowej z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy. CY: Wymóg obywatelstwa.
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)	CY, EE, FI, MT: Bez zobowiązań. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem psychologów i psychoterapeutów. DE: Do lekarzy i dentystów, którzy są uprawnieni do leczenia osób ubezpieczonych w państwowym systemie ubezpieczeń społecznych, ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: niedobór lekarzy i stomatologów w danym regionie. FR: Inne rodzaje form prawnych są co prawda dostępne dla inwestorów z UE, jednak inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie „société d'exercice libéral" i „société civile professionnelle". Obowiązuje wymóg obywatelstwa. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. LV: W odniesieniu do usług medycznych i stomatologicznych obowiązuje wymóg obywatelstwa. Test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: niedobór lekarzy i stomatologów w danym regionie.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	BG, LT: Świadczenie usług uwarunkowane jest zezwoleniem wydawanym na podstawie planu usług w zakresie zdrowia, opracowanego w odniesieniu do potrzeb, z uwzględnieniem liczby ludności oraz świadczonych już usług medycznych i stomatologicznych. PL: Wymóg obywatelstwa. RO: Bez zobowiązań. SE: W celu podjęcia decyzji co do liczby praktyk prywatnych, które będą subwencjonowane z publicznych funduszy, stosowany jest test potrzeb ekonomicznych. SI: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję i zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zdrowia wydane przez Ministerstwo Zdrowia lub Izbę Lekarską. Bez zobowiązań dla usług z zakresu medycyny społecznej, usług sanitarnych, epidemiologicznych, medycznych lub ekologicznych; zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi i organy do przeszczepu oraz usług z zakresu autopsji.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	AT, CY, EE, HU, MT, SI: Bez zobowiązań. BG: Test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących przedsiębiorstw. Bez zobowiązań dla wszystkich usług związanych z kontrolą weterynaryjną na granicach kraju, zapobieganiem, lokalizacją, leczeniem itp. zakaźnych i pasożytniczych chorób epizootycznych i analizą diagnostyczną z tym związaną oraz kontrolami produktów zwierzęcych. FR: Wymóg obywatelstwa ograniczony do obywateli UE i EOG. W zakresie, w jakim MERCOSUR umożliwia świadczenie usług weterynaryjnych obywatelom Francji, Francja umożliwia usługodawcom z MERCOSUR świadczenie usług weterynaryjnych na takich samych warunkach. Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne ograniczone są do trzech rodzajów spółek (SEP („société en participation”), SCP („société en commandite par actions”), SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”)). SK: Dostęp ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. Wymagane jest posiadanie zezwolenia urzędu weterynaryjnego. SE: W celu podjęcia decyzji co do liczby praktyk prywatnych, które będą subwencjonowane z publicznych funduszy, stosowany jest test potrzeb ekonomicznych. ES: Dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191)	BG, CY, CZ, EE, FI, HU, MT, RO, SK: Bez zobowiązań. FR: Inne rodzaje form prawnych są co prawda dostępne dla inwestorów z UE, jednak inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie „société d'exercice libéral" i „société civile professionnelle". Obowiązuje wymóg obywatelstwa. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianego kontyngentu. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. LT: Stosowany może być test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. SI: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję i zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zdrowia wydane przez Ministerstwo Zdrowia lub Izbę Lekarską. SE: W celu podjęcia decyzji co do liczby praktyk prywatnych, które będą subwencjonowane z publicznych funduszy, stosowany jest test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	BG, CY, CZ, EE, HU, MT, SI, SK: Bez zobowiązań. AT: Zagraniczni inwestorzy są dopuszczeni tylko do następujących rodzajów działalności: pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, terapeuci zajęciowi, logopedzi, dietetycy i specjaliści do spraw żywienia. FI, SI: Bez zobowiązań dla fizjoterapeutów i personelu paramedycznego. FR: Inne rodzaje form prawnych są co prawda dostępne dla inwestorów z UE, jednak inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie „société d'exercice libéral" i „société civile professionnelle". Obowiązuje wymóg obywatelstwa. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianego kontyngentu. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. LT: Stosowany może być test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. PL: Wymóg obywatelstwa. SE: W celu podjęcia decyzji co do liczby praktyk prywatnych, które będą subwencjonowane z publicznych funduszy, stosowany jest test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów[1]	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań. BE, DE, DK, ES, FR, IT, HR, IE, PT: Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i geograficzna gęstość rozmieszczenia istniejących aptek. DE: Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ogółowi społeczeństwa. Osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę, mogą otrzymać tylko licencję umożliwiającą przejęcie apteki, która funkcjonuje od co najmniej trzech lat. Obywatele państw nienależących do EOG nie mogą uzyskać licencji na założenie apteki. Całkowita liczba aptek na osobę jest ograniczona do jednej apteki oraz najwyżej 3 (trzech) oddziałów. FR: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. Istnieje wymóg, by obecność handlowa miała jedną z następujących form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: wyłącznie SEL („sociétè anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), SNC („société en noms collectifs”), „société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d’officine” oraz SARL („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”). ES: Właścicielami aptek mogą być tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami i mogą one świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych (CPC 63211) ogółowi społeczeństwa. Żaden farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jednej licencji.

[1] Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i wymogom dotyczącym kwalifikacji oraz procedurom licencjonowania i kwalifikacyjnym stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej jedynie sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	Bez ograniczeń.
C. Usługi badawcze i rozwojowe	
a) Usługi badawcze i rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: W przypadku usług badawczych i rozwojowych, które otrzymują finansowanie publiczne lub wsparcie państwa w jakiejkolwiek formie i w związku z tym nie są uznawane za finansowane ze środków prywatnych, wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać przyznane wyłącznie obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej. BE, HR, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Bez zobowiązań.
b) Usługi badawcze i rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów)[1]	Bez ograniczeń.
c) Interdyscyplinarne usługi badawcze i rozwojowe (CPC 853)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: W przypadku usług badawczych i rozwojowych finansowanych ze środków publicznych wyłączne prawa lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terenie UE. BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Bez zobowiązań.

[1] Część CPC 85201, która znajduje się pod pozycją 6.A.h. „Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi w zakresie nieruchomości[1]	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań. DK: Zezwolenie dla uprawnionych agentów nieruchomości może ograniczać zakres działalności.
E. Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: Bez zobowiązań przy zakładaniu zarejestrowanej spółki na potrzeby obsługi floty pod banderą krajową państwa siedziby. LT: Statki muszą stanowić własność litewskich osób fizycznych lub spółek założonych na terytorium Litwy. SE: W celu pływania pod szwedzką banderą w przypadku udziału podmiotów zagranicznych we własności statku musi zostać wykazana przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych. „Przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych” oznacza proporcjonalnie duży udział w statku szwedzkiej własności oraz że statek jest obsługiwany w Szwecji. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.

[1] Przedmiotowe usługi wiążą się z zawodem pośrednika w obrocie nieruchomościami i nie mają wpływu na żadne prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: W przypadku wynajmu lub leasingu bez załogi statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych z UE podlegają mającym zastosowanie wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z UE, podlega wymogom określonym w przepisach prawa UE lub prawa krajowego dotyczących bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich. Rejestracja może podlegać wymogowi, aby statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa albo przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.
c) W odniesieniu do pozostałych środków transportu (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	BG, CY, CZ, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.
d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 and CPC 83109)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Wynajem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	Bez ograniczeń.
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871)	RO: Bez zobowiązań.
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	RO, PL: Bez zobowiązań.
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	Bez ograniczeń.
d) Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	HU: Bez zobowiązań dla usług arbitrażu i koncyliacji (CPC 86602). BG: Bez zobowiązań.
e) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	RO, SI: Bez zobowiązań. CZ: Zobowiązania dotyczą wyłącznie usług w zakresie konsultingu dotyczących metod poprawy wydajności, zmniejszenia kosztów produkcji i poprawy jakości produkcji w sektorze rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa.
g) Usługi doradztwa i konsultingu związane z rybołówstwem (część CPC 882)	CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.
h) Usługi doradztwa i konsultingu związane z produkcją (część CPC 884 i część CPC 885)	AT, BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.
i) Usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu	
i) 1. Wyszukiwanie osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Bez zobowiązań. ES: Monopol państwa.
i) 2. Usługi pośrednictwa pracy (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. BE, ES, FR, IT: Monopol państwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
i) 3. Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Bez zobowiązań. IT: Monopol państwa.
i) 5. Usługi pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem HU: Bez zobowiązań. HU: Bez ograniczeń.
j) 1. Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	DK: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku członków zarządu. Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług dozoru lotnisk. BG, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Licencję mogą uzyskać wyłącznie obywatele danego państwa i organizacje zarejestrowane w danym państwie. ES: Dostęp wymaga wcześniejszego zezwolenia. Przy przyznawaniu zezwolenia, Rada Ministrów bierze pod uwagę warunki takie jak kompetencje, uczciwość zawodowa i niezależność, stosowność ochrony w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ludności i porządku publicznego. FI: Licencje na świadczenie usług ochroniarskich mogą być udzielane wyłącznie osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania w EOG lub osobom prawnym mającym siedzibę w EOG. HR, CY: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	FR: Świadczenie usług geodezyjnych: wyłącznie przez SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), SCP („société en commandite par actions”) oraz SARL („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”). W przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie poszukiwania i badań złóż. CY: Bez zobowiązań. SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD, lub w państwie trzecim pod warunkiem wzajemności materialnej. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa.
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
l) 2. Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	LT: Monopol państwa. SE: Jeżeli inwestor ma zamiar utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu, zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	SE: Jeżeli inwestor ma zamiar utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu, zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością.
l) 4. Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Bez ograniczeń.

[1] Usługi w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami od 6.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków" do 6.F.l) 4. Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części.
Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są uwzględnione w pozycji 6.B. Usługi komputerowe i usługi z nimi związane.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
m) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	Bez ograniczeń.
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Bez ograniczeń.
o) Usługi pakowania (CPC 876)	Bez ograniczeń.
p) Usługi w zakresie publikowania i drukowania (CPC 88442)	HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawcy i rady redakcyjnej. LT, LV: Prawa do zakładania przedsiębiorstw w sektorze wydawniczym przyznawane są wyłącznie osobom prawnym (nie jest dozwolona forma oddziału), które zostały zarejestrowane w danym państwie. PL: Wymóg obywatelstwa dla naczelnych redaktorów gazet i czasopism. SE: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
q) Usługi konferencyjne (część CPC 87909)	Bez ograniczeń.
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	DK: Zezwolenie dla uprawnionych publicznych tłumaczy ustnych i pisemnych może ograniczać zakres ich działalności. HR: Bez zobowiązań dla usług tłumaczeń pisemnych i ustnych świadczonych przed sądami chorwackimi lub dla nich. PL: Bez zobowiązań dla usług świadczonych przez przysięgłych tłumaczy ustnych. BG, HU, SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych. CY: Bez zobowiązań dla usług tłumaczeń pisemnych i ustnych.
r) 2. Usługi projektowania wnętrz i inne specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Bez ograniczeń.
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	IT, PT: Wymóg obywatelstwa dla inwestorów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) 4. Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej (CPC 87901)	BE: W przypadku baz danych dotyczących kredytów konsumenckich, wymóg obywatelstwa dla inwestorów. IT, PT: Wymóg obywatelstwa dla inwestorów.
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904)[1]	Bez ograniczeń.
r) 6. Telekomunikacyjne usługi konsultingowe (CPC 7544)	Bez ograniczeń.
r) 7. Usługi odbierania telefonów (CPC 87903)	Bez ograniczeń.

[1] Nie obejmuje usług drukowania, które wchodzą w zakres CPC 88442 i które znajdują się pod pozycją 6.F.p) „Usługi w zakresie publikowania i drukowania”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) Sprzedaż i wprowadzanie do obrotu r) Usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	UE: Jeżeli dostawcy usług KSR prowadzący działalność poza UE nie zapewniają przewoźnikom lotniczym z UE traktowania równoważnego (tj. niedyskryminującego) temu, jakie zapewnia się w UE, lub jeżeli przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewniają dostawcom usług KSR z UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE, to można przyjąć środki mające na celu zapewnienie równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług KSR prowadzących działalność w UE lub wobec dostawców usług KSR spoza UE ze strony przewoźników lotniczych z UE. BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
7. USŁUGI KOMUNIKACYJNE	
A. Usługi pocztowe i kurierskie (Usługi odnoszące się do obsługi[1] przesyłek pocztowych[2] według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym: (i) obsługa zaadresowanych pisemnych informacji w jakiejkolwiek postaci fizycznej[3], w tym usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych i bezpośrednie przesyłki pocztowe, (ii) obsługa zaadresowanych paczek[4], (iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych[5], (iv) obsługa przesyłek określonych powyżej w ppkt (i)–(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych, (v) usługi w zakresie przesyłek ekspresowych[6] dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i)–(iii), (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych, (vii) wymiana dokumentów[7].	Bez ograniczeń.

[1] „Obsługa” odnosi się do takich czynności jak przyjęcie, sortowanie, transport i doręczenie.

[2] „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

[3] Na przykład listy lub kartki pocztowe.

[4] Włącznie z książkami i katalogami.

[5] Dzienniki, gazety i czasopisma.

[6] Usługi doręczania ekspresowego mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsca pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu oraz potwierdzenie odbioru.

[7] Oferowanie środków, łącznie z udostępnieniem pomieszczeń na zasadzie *ad hoc*, a także przewożeniem przez stronę trzecią, umożliwiające doręczanie własnych przesyłek w drodze wzajemnej wymiany przesyłek pocztowych między użytkownikami korzystającymi z przedmiotowej usługi. „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Podsektory (i), (iv) i (v) wyklucza się jednak, jeżeli wchodzą one w zakres usług, które mogą być zarezerwowane dla przesyłek korespondencyjnych, których cena jest niższa niż 5-krotna (pięciokrotna) wartość podstawowej stawki publicznej, z zastrzeżeniem, że ważą one mniej niż 50 gram[1], oraz dla usług w zakresie przesyłania listów poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych). (część CPC 751, część CPC 71235[2] i część CPC 73210[3])	

[1] Termin „przesyłki korespondencyjne” oznacza komunikację w formie pisemnej, w jakiejkolwiek postaci fizycznej, przekazywaną i dostarczaną pod adres wskazany przez nadawcę na przesyłce lub na jej opakowaniu. Książek, katalogów, gazet i czasopism nie uważa się za przesyłki korespondencyjne.

[2] Samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich dowolnym środkiem transportu lądowego.

[3] Samodzielny transport poczty środkiem transportu lotniczego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi telekomunikacyjne Usługi telekomunikacyjne nie obejmują usług dostarczania przekazywanych treści ani sprawowania nad nimi kontroli redakcyjnej.	CY: Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług transmisji radiowo-telewizyjnej.
a) Wszystkie usługi polegające na przesyłaniu i odbiorze sygnałów elektromagnetycznych za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych[1], z wyłączeniem nadawania[2]	Bez ograniczeń. CY: Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług transmisji radiowo-telewizyjnej.
8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERYJNE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	CY: Zastosowanie mają szczególne warunki, a w odniesieniu do obywateli państw trzecich wymagane jest obywatelstwo.

[1] Usługi te nie obejmują przetwarzania danych lub informacji on-line (włącznie z przetwarzaniem transakcji) (część CPC 843), które znajduje się pod pozycją 6.B. „Usługi komputerowe i usługi z nimi związane”.

[2] „Nadawanie” jest zdefiniowane jako radiokomunikacja, w ramach której transmisje są przeznaczone do bezpośredniego odbioru przez ogół społeczeństwa i mogą obejmować transmisję dźwięku oraz transmisję telewizyjną.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
9. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI (z wyłączeniem dystrybucji broni, amunicji, środków wybuchowych oraz innych materiałów wojskowych) Wszystkie podsektory wymienione poniżej	AT: Bez zobowiązań dla dystrybucji materiałów pirotechnicznych, artykułów zapalnych, urządzeń wybuchowych i substancji toksycznych. W przypadku dystrybucji produktów farmaceutycznych i wyrobów tytoniowych, wyłączne prawa lub zezwolenia mogą być przyznane jedynie obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terenie UE. FI: Bez zobowiązań dla dystrybucji napojów alkoholowych i produktów farmaceutycznych. HR: Bez zobowiązań dla dystrybucji wyrobów tytoniowych.
A. Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje	
a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	Bez ograniczeń.
b) Inne usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi w zakresie handlu hurtowego	
a) Usługi w zakresie handlu hurtowego pojazdami silnikowymi, motocyklami i skuterami śnieżnymi oraz częściami i akcesoriami do nich (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	Bez ograniczeń.
b) Usługi w zakresie handlu hurtowego końcowymi urządzeniami telekomunikacyjnymi (część CPC 7542)	Bez ograniczeń.
c) Pozostałe usługi w zakresie handlu hurtowego (CPC 622, wyłączając usługi w zakresie handlu hurtowego produktami energetycznymi[1])	FR, IT: Monopol państwa na wyroby tytoniowe. FR: Zezwolenie na zakładanie aptek hurtowych uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i geograficzna gęstość rozmieszczenia istniejących aptek.

[1] Usługi te, obejmujące CPC 62271, znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.D „Usługi w zakresie handlu hurtowego paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz produktami pochodnymi oraz usługi w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi sprzedaży detalicznej[1] Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (CPC 61112, część CPC 6113 i część CPC 6121) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej końcowych urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej żywności (CPC 631) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej innych towarów (nie energii), z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych[2] (CPC 632 wyłączając CPC 63211 i 63297)	ES, FR, IT: Monopol państwa na wyroby tytoniowe. FR: Wymóg obywatelstwa dla sprzedawców wyrobów tytoniowych („buraliste”). BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Zezwolenie dla domów handlowych (w przypadku FR i PT – tylko dla dużych domów handlowych) uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących sklepów i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. IE, SE: Bez zobowiązań dla handlu detalicznego napojami alkoholowymi.

[1] Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i napraw, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.B. „Usługi komputerowe i usługi z nimi związane” oraz 6.F.l).
Nie obejmuje usług w zakresie sprzedaży detalicznej produktów energetycznych, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycjami 19.E. „Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego” i 19. F. „Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody”.

[2] Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych znajduje się w dziale USŁUGI ŚWIADCZONE W RAMACH ZAWODÓW REGULOWANYCH pod pozycją 6.A.k).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Franczyza (CPC 8929)	Bez ograniczeń.
10. USŁUGI EDUKACYJNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921) B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922) C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923) D. Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924)	UE: W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie przez zagranicznego usługodawcę usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej w sposób niedyskryminujący. AT: Bez zobowiązań dla usług szkolnictwa wyższego i szkół dla dorosłych świadczonych drogą programów radiowych lub telewizyjnych. BG: Bez zobowiązań dla świadczenia usług szkolnictwa podstawowego lub średniego przez zagraniczne osoby fizyczne i stowarzyszenia oraz dla świadczenia usług szkolnictwa wyższego. CZ, SK: Wymóg obywatelstwa dla większości członków zarządu. Bez zobowiązań dla świadczenia usług szkolnictwa wyższego, wyłączając usługi w zakresie kształcenia technicznego i zawodowego na poziomie pomaturalnym (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: Bez zobowiązań dla usług szkolnictwa podstawowego (CPC 921). Dla usług szkolnictwa średniego: bez ograniczeń dla osób prawnych. EL: Wymóg obywatelstwa dla większości członków zarządu w szkołach podstawowych i średnich. Bez zobowiązań dla instytucji szkolnictwa wyższego wydających dyplomy uznawane przez państwo. ES, IT: Test potrzeb ekonomicznych w przypadku zakładania prywatnych uniwersytetów upoważnionych do wydawania uznawanych dyplomów lub przyznawania uznawanych stopni naukowych. Odpowiednia procedura obejmuje konsultację z parlamentem. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek. FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest obywatelstwo francuskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego. Cudzoziemcy mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego bądź zarządzanie nimi. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy. HU: Liczba zakładanych szkół może być ograniczona przez organy lokalne (a w przypadku szkół średnich lub innych placówek szkolnictwa wyższego – organy centralne) odpowiedzialne za przyznawanie licencji.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SK: Władze mogą ograniczyć liczbę zakładanych szkół. LV: Bez zobowiązań w przypadku świadczenia usług edukacyjnych związanych z usługami edukacyjnymi w zakresie zawodowego i technicznego szkolnictwa średniego dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224). SI: Bez zobowiązań dla szkół podstawowych. Wymóg obywatelstwa dla większości członków zarządu w szkołach średnich i wyższych.
E. Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE: Bez zobowiązań. CZ, SK: Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji uwarunkowany jest uzyskaniem koncesji. Wymóg obywatelstwa dla większości członków zarządu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
11. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401)[1] B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych a) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402) b) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403) C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404)[2]	Bez ograniczeń.

[1] Odpowiada usługom związanym ze ściekami.
[2] Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej lub skażonej gleby i wody (część CPC 9406)[1] E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405) F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406) G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego i usługi pomocnicze (CPC 9409)	

[1] Odpowiada częściom pozycji „Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
12. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	AT: Licencja dla oddziałów ubezpieczycieli z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR nie zostanie wydana, jeżeli ubezpieczyciel w MERCOSUR nie ma formy prawnej odpowiadającej spółce akcyjnej lub towarzystwu ubezpieczeń wzajemnych lub do niej porównywalnej. BG, ES: Przed założeniem oddziału lub agencji w Bułgarii lub Hiszpanii świadczących usługi w zakresie niektórych grup ubezpieczeń ubezpieczyciel z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR od przynajmniej 5 (pięciu) lat. ES: Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej. ES: W przypadku usług aktuarialnych – wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i 3 (trzy) lata doświadczenia w tym zakresie. EL: Prawo do zakładania przedsiębiorstw nie obejmuje tworzenia przedstawicielstw i innych stałych obecności zakładów ubezpieczeń, poza przypadkami, w których przedstawicielstwa te zakładane są jako agencje, oddziały lub siedziby zarządu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	FI: Przynajmniej połowa założycieli i członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładu ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia od tego wymogu. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą uzyskać licencji w Finlandii jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. IT: Zezwolenie na założenie oddziału jest ostatecznie przedmiotem oceny organów nadzorczych. BG, PL: Pośrednicy ubezpieczeniowi muszą założyć w danym państwie przedsiębiorstwo (nie jest dozwolona forma oddziału). PT: W celu otwarcia oddziału w Portugalii, przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR muszą wykazać wcześniejsze doświadczenie operacyjne wynoszące co najmniej 5 (pięć) lat. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej. SK: Obywatele Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub mogą prowadzić działalność ubezpieczeniową poprzez swoje spółki zależne mające siedzibę statutową (nie jest dozwolona forma oddziału) w Republice Słowackiej. W obu przypadkach zezwolenie podlega ocenie dokonywanej przez organ nadzorczy.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SI: Inwestorzy zagraniczni nie mogą posiadać udziału w prywatyzowanych przedsiębiorstwach ubezpieczeniowych. Udział instytucji ubezpieczeń wzajemnych jest ograniczony do przedsiębiorstw (nie jest dozwolona forma oddziału) założonych w Słowenii i krajowych osób fizycznych. W przypadku usług doradztwa i zaspokajania roszczeń wymagane jest założenie przedsiębiorstwa, które posiada osobowość prawną (nie jest dozwolona forma oddziału). SE: Zakłady ubezpieczeń, które nie zostały zarejestrowane w Szwecji, mogą być zakładane wyłącznie w formie oddziału.
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	UE: Wyłącznie przedsiębiorstwa mające siedzibę statutową w UE mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. Do wykonywania czynności związanych z zarządzaniem funduszami powierniczymi i spółkami inwestycyjnymi wymagane jest założenie specjalistycznej spółki zarządzającej mającej siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej. BG: Ubezpieczenia emerytalne realizowane są poprzez udział w zarejestrowanych zakładach ubezpieczeń emerytalnych (nie jest dozwolona forma oddziału). Obowiązuje wymóg miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii w odniesieniu do przewodniczącego zarządu i przewodniczącego rady dyrektorów. HR: Bez ograniczeń, z wyjątkiem usług rozrachunkowych i rozliczeniowych, których Centralna Agencja Depozytowa (dalej zwana „CAD”) jest jedynym dostawcą w Chorwacji. Dostęp do usług CAD jest przyznawany osobom niebędącymi rezydentami w sposób niedyskryminujący.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HU: Oddziały instytucji z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR nie mogą świadczyć usług w dziedzinie zarządzania aktywami dla prywatnych funduszy emerytalnych lub zarządzania kapitałem wysokiego ryzyka. W zarządzie instytucji finansowej powinno być co najmniej 2 (dwóch) członków będących obywatelami Węgier, rezydentami w rozumieniu odpowiednich przepisów dotyczących rynków walutowych, i mających miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech od co najmniej 1 (jednego) roku. IE: W przypadku systemów zbiorowego inwestowania tworzonych jako fundusze powiernicze i przedsiębiorstwa o zmiennym kapitale (innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, dalej zwane „UCITS”), należy zarejestrować przedsiębiorstwo powiernicze lub depozytariuszowe i spółkę zarządzającą w Irlandii lub w innym państwie członkowskim Unii (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku inwestycyjnej spółki komandytowej co najmniej jeden komplementariusz musi być zarejestrowany w Irlandii. W celu funkcjonowania jako członek giełdy papierów wartościowych w Irlandii, podmiot: a) musi być upoważniony w Irlandii, co wymaga, aby był on zarejestrowany lub był spółką osobową, z siedzibą zarządu lub siedzibą statutową w Irlandii; lub b) musi być upoważniony w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zgodnie z dyrektywą 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającą dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG, Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IT: W celu uzyskania zezwolenia na zarządzanie systemem rozliczeń papierów wartościowych przedsiębiorstwa we Włoszech, przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W celu uzyskania zezwolenia na usługi związane z zarządzaniem systemem rozrachunku papierów wartościowych lub centralnym depozytem papierów wartościowych z siedzibą we Włoszech przedsiębiorstwa muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku systemów zbiorowego inwestowania innych niż UCITS, zharmonizowanych w prawodawstwie UE, wymaga się, aby powiernik lub depozytariusz był zarejestrowany we Włoszech lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i aby jego siedziba została założona w formie oddziału we Włoszech. Spółki zarządzające UCITS niezharmonizowane w prawodawstwie UE również muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i zharmonizowane w prawodawstwie Unii Europejskiej spółki zarządzające UCITS, mające siedzibę zarządu w UE, oraz UCITS zarejestrowane we Włoszech mogą prowadzić działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego. Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z upoważnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Przedstawicielstwa pośredników zagranicznych nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych. LT: Dla celów zarządzania aktywami wymagane jest zarejestrowanie wyspecjalizowanej spółki zarządzającej (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające swoją siedzibę statutową na Litwie mogą działać jako depozytariusze aktywów. Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi znać język litewski.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	PT: Usługi w zakresie zarządzania funduszem emerytalnym mogą być świadczone wyłącznie przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w Portugalii i wyspecjalizowane w tym celu oraz przez zakłady ubezpieczeń założone w Portugalii i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszem emerytalnym w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej (bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów z państw niebędących członkiem UE). RO: Oddziały zagranicznych instytucji nie mogą świadczyć usług w zakresie zarządzania aktywami. SK: W Słowacji usługi inwestycyjne mogą być świadczone przez banki, przedsiębiorstwa inwestycyjne, fundusze inwestycyjne i pośredników w obrocie papierami wartościowymi ustanowionych w formie spółki akcyjnej o kapitale własnym przewidzianym w przepisach prawa (nie jest dozwolona forma oddziału). SI: Bez zobowiązań dla udziału w prywatyzowanych bankach i dla prywatnych funduszy emerytalnych (funduszy nieobowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych). SE: Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną zamieszkałą w UE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
13. USŁUGI W ZAKRESIE ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szpitalne (CPC 9311) B. Usługi pogotowia ratunkowego (CPC 93192) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne (CPC 93193) D. Usługi społeczne (CPC 933)	UE: Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie ochrony zdrowia i opieki społecznej uwarunkowany jest uzyskaniem koncesji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy. AT: Bez zobowiązań dla usług pogotowia ratunkowego. SI: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję i zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zdrowia wydane przez Ministerstwo Zdrowia lub Izbę Lekarską. BG: Bez zobowiązań dla usług szpitalnych, dla usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne CY, CZ, FI, MT, SE, SK, SI: Bez zobowiązań. FR: Bez zobowiązań w przypadku usług społecznych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: Bez ograniczeń, z wyjątkiem ustanowienia niektórych placówek opieki społecznej, które może być przedmiotem ograniczeń zależnych od zapotrzebowania na danym obszarze geograficznym. Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. HU: Bez zobowiązań dla usług społecznych. PL: Bez zobowiązań dla usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne oraz dla usług społecznych. BE, DE, ES: Bez zobowiązań dla usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne oraz dla usług społecznych innych niż domy rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domy spokojnej starości. DE: Służby ratownicze i usługi specjalistycznego transportu chorych mogą być zarezerwowane dla podmiotów, które nie prowadzą działalności w celach zarobkowych. Liczba usługodawców w dziedzinie ICT może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
14. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) z wyłączeniem cateringu w środkach transportu lotniczego[1]	BG: Wymagane jest założenie przedsiębiorstwa (nie jest dozwolona forma oddziału) IT: Test potrzeb ekonomicznych stosowany jest dla barów, kawiarni i restauracji. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek. HR: Lokalizacja na terenach chronionych o wyjątkowych walorach historycznych i artystycznych oraz na terenach parków narodowych i krajobrazowych wymaga zgody rządu Republiki Chorwacji, który może jej odmówić.
B. Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). CY: Bez zobowiązań.
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Bez ograniczeń. CY: Bez zobowiązań.

[1] Catering w ramach usług transportu lotniczego znajduje się w dziale USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ pod pozycją 17.E a) „Usługi obsługi naziemnej”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
15. USŁUGI REKREACYJNE, KULTURALNE I SPORTOWE (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Bez zobowiązań. BG: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług rozrywkowych producentów teatralnych, zespołów muzycznych oraz orkiestr (CPC 96191), usług świadczonych przez autorów, kompozytorów, rzeźbiarzy, artystów estradowych i innych artystów indywidualnych (CPC 96192) oraz pomocniczych usług związanych z teatrem (CPC 96193). EE: Bez zobowiązań dla innych usług rozrywkowych (CPC 96199) z wyjątkiem usług kinowych. LV: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług związanych z prowadzeniem działalności kin (część CPC 96199).
B. Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)	FR: Udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % (dwudziestu procent) kapitału lub praw głosu w spółce. Prowadzenie zagranicznych agencji prasowych podlega warunkom określonym w uregulowaniach krajowych. Prowadzenie agencji prasowych przez inwestorów zagranicznych podlega warunkowi wzajemności. BG, CY, CZ, HU, LT, RO, PL, SK: Bez zobowiązań. PT: Przedsiębiorstwa informacyjne zarejestrowane w Portugalii w ramach formy prawnej „Sociedade Anónima” muszą posiadać kapitał spółki w formie akcji nominalnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi kulturalne	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań. AT, LT: Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w sieci usług bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałych usług kulturalnych uwarunkowany jest uzyskaniem koncesji lub licencji.
D. Usługi sportowe (CPC 9641)	AT, SI: Bez zobowiązań dla usług szkół narciarskich i przewodników górskich. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań.
E. Usługi związane z działalnością parków rekreacyjnych i plaż (CPC 96491)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
16. USŁUGI TRANSPORTOWE	
A. Transport morski	
a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego[1]) b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego[2])	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań przy zakładaniu zarejestrowanej spółki na potrzeby obsługi floty pod banderą krajową państwa siedziby.

[1] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, zobowiązania nie obejmują krajowego transportu kabotażowego, który przyjmuje się jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

[2] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, zobowiązania nie obejmują krajowego transportu kabotażowego, który przyjmuje się jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Transport drogowy	
a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122)	UE: Inwestorzy zagraniczni nie mogą świadczyć usług transportowych w państwie członkowskim Unii Europejskiej (kabotaż), z wyjątkiem wynajmu nieregularnych usług w zakresie transportu autobusowego z kierowcą. UE: Test potrzeb ekonomicznych dotyczy usług taksówkarskich. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. AT, BG: Prawa wyłączne lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE. BG, CZ: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). FI, LV: Wymagane jest zezwolenie; nie obejmuje pojazdów zarejestrowanych za granicą. LV i SE: Wymóg zobowiązujący założone podmioty do korzystania z pojazdów z rejestracją krajową. ES: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do CPC 7122. Główne kryteria: lokalny popyt.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IT, PT: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do usług przewozu limuzynami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. ES, IE, IT: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. FR: Bez zobowiązań dla przewozów autobusowych między miastami.
b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich[1]).	AT, BG: Prawa wyłączne lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE. ES: Zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w Hiszpanii może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z Hiszpanii (CPC 7123). BG, CZ: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). FI, LV: Wymagane jest zezwolenie; nie obejmuje pojazdów zarejestrowanych za granicą. LV i SE: Wymóg zobowiązujący założone podmioty do korzystania z pojazdów z rejestracją krajową. IT, SK: Test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt.

[1] Część CPC 71235, która znajduje się w dziale USŁUGI KOMUNIKACYJNE pod pozycją 7.A. „Usługi pocztowe i kurierskie”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo[1] (CPC 7139)	AT: Prawa wyłączne mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terytorium UE.
17. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ[2]	
A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego a) usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi w zakresie odprawy celnej d) usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania e) usługi agencji morskich	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań przy zakładaniu zarejestrowanej spółki na potrzeby obsługi floty pod banderą krajową państwa siedziby. IT: Test potrzeb ekonomicznych[3] dla usług w zakresie obsługi ładunku morskiego. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy. BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego wymagające używania statków mogą być świadczone jedynie z użyciem statków pływających pod banderą bułgarską.

[1] Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.B.

[2] Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków" do 6.F.l) 4. „Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części".

[3] Środek ten stosuje się w sposób niedyskryminujący.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) usługi spedycji morskiej g) wynajem statków z załogą (CPC 7213) h) usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (włączając catering) (część CPC 749)	SI: Odprawę celną mogą przeprowadzać wyłącznie osoby prawne założone w Słowenii (nie jest dozwolona forma oddziału). FI: Usługi mogą być świadczone jedynie przez jednostki pływające pod banderą fińską. HR: Bez zobowiązań w przypadku c) usług w zakresie odprawy celnej, d) usług w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, e) usług agencji morskich oraz f) usług spedycji morskiej. Dla a) usług w zakresie obsługi ładunku morskiego, b) usług w zakresie składowania i magazynowania, j) innych usług wspierających i pomocniczych (włączając catering), h) usług związanych z pchaniem i holowaniem oraz i) usług wspierających w branży transportu morskiego: Bez ograniczeń, z wyjątkiem tego, że zagraniczna osoba prawna musi ustanowić spółkę w Chorwacji, która powinna otrzymać koncesję od władz zarządzających portem, na skutek procedury przetargu publicznego. Liczba usługodawców może być ograniczona w zależności od przepustowości portu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego a) usługi w zakresie obsługi ładunku (część CPC 741) b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7113) e) usługi wspierające w branży transportu kolejowego (CPC 743) f) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich ograniczone są do 49 % (czterdziestu dziewięciu procent). CZ: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). SI: Odprawę celną mogą przeprowadzać wyłącznie osoby prawne założone w Słowenii (nie jest dozwolona forma oddziału). HR: Bez zobowiązań w przypadku usług związanych z pchaniem i holowaniem.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego a) usługi w zakresie obsługi ładunku (część CPC 741) b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) wynajem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124) e) usługi wspierające dla środków transportu drogowego (CPC 744) f) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	AT: W przypadku wynajmu użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą zezwolenie może być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się w UE. BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich ograniczone są do 49 % (czterdziestu dziewięciu procent). CZ: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). FI: W przypadku wynajmu użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą SI: Odprawę celną mogą przeprowadzać wyłącznie osoby prawne założone w Słowenii (nie jest dozwolona forma oddziału). HR, CY: Bez zobowiązań dla wynajmu handlowych pojazdów drogowych z kierowcą.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego	
a) usługi obsługi naziemnej (włączając catering)	UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem dostępu do rynku. Kategorie czynności zależą od wielkości portu lotniczego. Liczba usługodawców w poszczególnych portach lotniczych może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum 2 (dwóch) usługodawców. BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa).
b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742)	BG: Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). PL: W przypadku usług przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych oraz usług przechowywania luzem płynów lub gazów kategorie czynności zależą od wielkości lotniska. Liczba usługodawców na poszczególnych lotniskach może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum dwóch usługodawców.
c) usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748)	CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Bez zobowiązań. BG: Osoby zagraniczne mogą świadczyć usługi jedynie poprzez udział w bułgarskich przedsiębiorstwach z ograniczeniem na udział w kapitale własnym do 49 % (czterdziestu dziewięciu procent) oraz poprzez oddziały. SI: Odprawę celną mogą przeprowadzać wyłącznie osoby prawne założone w Słowenii (nie jest dozwolona forma oddziału).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
F. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo[1] a) usługi w zakresie składowania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	Bez ograniczeń.
18. POZOSTAŁE USŁUGI TRANSPORTOWE	
Świadczenie usług transportu kombinowanego	Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez ograniczeń, bez uszczerbku dla ograniczeń określonych w niniejszym wykazie dotyczących danego rodzaju transportu. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez zobowiązań.

[1] Usługi pomocnicze w zakresie transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.C „Usługi w zakresie składowania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami.”

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
19. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII	
A. Usługi dodatkowe w stosunku do górnictwa (CPC 883)[1]	CY: Bez zobowiązań. SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD, lub w państwie trzecim pod warunkiem wzajemności materialnej. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje ministerstwo właściwe do spraw górnictwa.
B. Transport paliwa rurociągami (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez zobowiązań.

[1] Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.
Nie obejmuje bezpośredniego dostępu do surowców naturalnych lub ich eksploatacji.
Nie obejmuje prac przygotowawczych w terenie pod wydobycie surowców innych niż ropa naftowa i gaz (CPC 5115), które znajdują się w dziale 8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERYJNE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi w zakresie składowania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (część CPC 742)	CY, CZ, MT, PL, SK: Inwestorzy z państw będących dostawcami energii mogą podlegać zakazowi przejmowania kontroli nad działalnością tego rodzaju. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). FI: Bez zobowiązań dla sprawowania kontroli nad terminalem skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub posiadania go na własność (w tym części terminalu stosowanych do przechowywania lub ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby fizyczne lub prawne z powodów bezpieczeństwa energetycznego.
D. Usługi w zakresie handlu hurtowego paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz produktami pochodnymi (CPC 62271) oraz usługi w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą.	UE: Bez zobowiązań dla usług w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, parą wodną i gorącą wodą. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do przywozu, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej. Obowiązują ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego oraz produkcji i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody. SK: Bez zobowiązań w przypadku tworzenia oddziałów bezpośrednich (wymagana jest rejestracja) w przypadku paliw ciekłych i gazowych.
E. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego (CPC 613) F. Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna (CPC 63297) oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody	UE: Bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego, energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary wodnej i gorącej wody. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: W przypadku sprzedaży detalicznej oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna zezwolenie dla domów towarowych (w przypadku FR i PT tylko dla dużych sklepów) uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących sklepów i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
G. Usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingowych, oraz bez ograniczeń dla usług konsultingowych. SI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług związanych z dystrybucją gazu, oraz bez ograniczeń dla dystrybucji gazu.
20. POZOSTAŁE USŁUGI, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	Bez ograniczeń.
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	CY: Bez zobowiązań. IT: Test potrzeb ekonomicznych stosowany jest na zasadzie traktowania narodowego. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących przedsiębiorstw.
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	IT: Test potrzeb ekonomicznych stosowany jest na zasadzie traktowania narodowego. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących przedsiębiorstw. CY: Wymóg obywatelstwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	IT: Test potrzeb ekonomicznych stosowany jest na zasadzie traktowania narodowego. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących przedsiębiorstw. CY: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych[1] (CPC ver. 1.0 97230)	CY: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.
f) Usługi w zakresie połączeń telekomunikacyjnych (CPC 7543)	Bez ograniczeń.

[1] Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycjami 6.A.h) „Usługi medyczne i stomatologiczne”, 6.A.j) 2. „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „Usługi w zakresie zdrowia” (13.A Usługi szpitalne i 13.C Usługi placówek opieki zdrowotnej inne niż usługi szpitalne).

ZAŁĄCZNIK 18-C

UNIA EUROPEJSKA

WYKAZ OGRANICZEŃ ZGODNIE Z ART. 18.3, 18.4, 18.8 ORAZ 18.9
(PERSONEL KLUCZOWY, ABSOLWENCI ODBYWAJĄCY STAŻ I SPRZEDAWCY BIZNESOWI)

1. Wykaz ograniczeń w niniejszym załączniku wskazuje rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane na podstawie art. 18.3 i 18.4 oraz określa, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia mające zastosowanie do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców biznesowych zgodnie z art. 18.8 i 18.9. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku składa się z dwóch kolumn zawierających odpowiednio następujące elementy:

   a) sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz

   b) opis mających zastosowanie ograniczeń.

   Unia Europejska nie podejmuje żadnych zobowiązań w odniesieniu do personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż w ramach działalności gospodarczych, w odniesieniu do których nie podejmuje zobowiązań w zakresie zakładania przedsiębiorstw zgodnie z załącznikiem 18-B, ani też nie podejmuje ona żadnych zobowiązań wobec sprzedawców biznesowych w ramach działalności gospodarczych, w odniesieniu do których nie podejmuje zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług zgodnie z załącznikami 18-A i 18-B.

2. Do celów niniejszego załącznika przy określaniu poszczególnych sektorów i podsektorów:

   a) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów zdefiniowaną w art. 9.3 lit. c);

b) „CPC ver. 1.0” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998; oraz

c) „ISIC rev 3.1” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.

3. Zobowiązania dotyczące personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż nie mają zastosowania, jeżeli zamiar lub rezultat związany z ich czasowym pobytem zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik jakichkolwiek sporów lub negocjacji między pracownikami i pracodawcami.

4. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 18.3 i 18.4. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, konieczność uzyskania uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych oraz konieczność posiadania adresu pocztowego na terytorium, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza), nawet jeśli nie zostały wymienione w poniższym wykazie, mają zastosowanie w każdym przypadku do personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

5. W zakresie nieobjętym zobowiązaniami w rozdziale 18 nadal mają zastosowanie wszystkie wymogi wynikające z przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron dotyczące wjazdu i pobytu czasowego, w tym przepisy dotyczące okresu pobytu.

6. Niezależnie od postanowień niniejszego rozdziału w dalszym ciągu zastosowanie mają wszystkie wymogi wynikające z przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron dotyczące zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące płacy minimalnej i układy zbiorowe dotyczące wynagrodzenia.

7. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku nie ma wpływu na istnienie monopoli publicznych i praw wyłącznych określonych przez Unię Europejską w załączniku 18-B.

8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium jest ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.

9. Unia Europejska podejmuje zobowiązania dotyczące dostępu do rynku, które to zobowiązania określono w art. 18.3 ust. 1, a w stosownych przypadkach podano osobno dla każdego państwa członkowskiego.

10. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR traktowania przyznanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków go wdrażających lub środków przyjmowanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w odniesieniu do:

    a) osób fizycznych lub rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub

    b) osób prawnych ustanowionych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Takie traktowanie narodowe przyznaje się osobom prawnym ustanowionym lub zorganizowanym na podstawie prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, włącznie z tymi, które są własnością osób fizycznych lub prawnych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub są przez nie kontrolowane.

11. W wykazie zawartym w niniejszym załączniku stosuje się następujące skróty:

– UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie
– EOG Europejski Obszar Gospodarczy
– AT Austria
– BE Belgia
– BG Bułgaria
– CY Cypr
– CZ Czechy
– DE Niemcy
– DK Dania
– EE Estonia
– EL Grecja
– ES Hiszpania
– FI Finlandia
– FR Francja
– HR Chorwacja
– HU Węgry
– IE Irlandia
– IT Włochy
– LV Łotwa

– LT Litwa
– LU Luksemburg
– MT Malta
– NL Niderlandy
– PL Polska
– PT Portugalia
– RO Rumunia
– SK Republika Słowacka
– SI Słowenia
– SE Szwecja

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	Liczba osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa BG: Liczba osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa nie może przekroczyć 10 % (dziesięciu procent) średniej rocznej liczby obywateli UE zatrudnionych przez daną bułgarską osobę prawną. Jeżeli zatrudnionych jest mniej niż 100 (sto) osób, liczba osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa może, po otrzymaniu zezwolenia, przekroczyć 10 % (dziesięć procent) łącznej liczby zatrudnionych. HU: Kategoria osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa nie podlega zobowiązaniom, w przypadku gdy dana osoba fizyczna jest partnerem w osobie prawnej Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.
Wszystkie sektory	Specjaliści[1] UE: Przy ocenie wiedzy specjalistycznej danej osoby fizycznej uwzględnia się nie tylko wiedzę specyficzną dla danego przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji, w tym odpowiednie doświadczenie zawodowe, odnosząc się do rodzaju pracy lub działalności wymagającej określonej wiedzy technicznej, łącznie z ewentualną akredytacją w zawodzie regulowanym.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że członkowie kadry kierowniczej, kadry zarządzającej oraz specjaliści mogą być zobowiązani do wykazania swoich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia niezbędnych do pracy na rzecz osoby prawnej, do której zostają przeniesieni.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	Absolwenci odbywający staż BG, HU: W przypadku absolwentów odbywających staż wymagane jest przeprowadzenie testu potrzeb ekonomicznych[1]. AT, DE, ES, FR, HU, LT, SK: Szkolenie musi być związane z posiadanym wyższym wykształceniem.
Wszystkie sektory	Dyrektorzy zarządzający i audytorzy AT: Dyrektorzy zarządzający oddziałów osób prawnych muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii. Osoby fizyczne w ramach osób prawnych lub oddziałów odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy handlowej muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Austrii. FI: Cudzoziemiec prowadzący działalność handlową jako przedsiębiorca prywatny potrzebuje pozwolenia na prowadzenie działalności handlowej i musi mieć zezwolenie na pobyt stały w UE. Dla wszystkich sektorów poza usługami telekomunikacyjnymi obowiązuje wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla dyrektora zarządzającego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W odniesieniu do usług telekomunikacyjnych wymóg miejsca stałego zamieszkania w odniesieniu do dyrektora zarządzającego. FR: Dyrektor zarządzający przedsięwzięcia przemysłowego, handlowego lub rzemieślniczego, jeżeli nie posiada zezwolenia na pobyt, musi uzyskać specjalne zezwolenie. RO: Większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi. SE: Dyrektor zarządzający osoby prawnej lub oddziału musi mieć miejsce zamieszkania w Szwecji.

[1] W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	Rodzaj przedsiębiorstwa AT, CZ, SK: Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa, absolwenci odbywający staż i sprzedawcy biznesowi muszą być zatrudnieni przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk; w innych wypadkach – bez zobowiązań. FI: Personel wyższego szczebla musi być zatrudniony przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk.
Wszystkie sektory	Uznawanie UE: Dyrektywy Unii w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie jedynie do obywateli UE. Prawo do wykonywania zawodu regulowanego w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej[1].

[1] W celu uzyskania przez obywateli państw niebędących członkiem UE uznania ich kwalifikacji obowiązującego na terenie całej UE konieczne jest porozumienie o wzajemnym uznawaniu, wynegocjowane w ramach określonych w art. 18.11.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
1. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO, LEŚNICTWO	
A. Rolnictwo, łowiectwo (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[1]	AT, DE, DK, HU, LT, MT, RO: Bez zobowiązań dla działalności rolniczej. CY: Udział inwestorów z MERCOSUR jest dozwolony jedynie do 49 % (czterdziestu dziewięciu procent). FR: Do członkostwa w spółdzielni rolniczej lub pełnienia funkcji dyrektora takiej spółdzielni wymagane jest uprzednie zezwolenie. FI: Jedynie obywatele EOG mający miejsce zamieszkania na obszarze hodowli reniferów mogą być właścicielami reniferów i mogą prowadzić chów reniferów. Mogą zostać przyznane prawa wyłączne. IE: Ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez rezydentów z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR wymaga zezwolenia.

[1] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.f).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Leśnictwo i pozyskiwanie drewna (ISIC rev 3.1: 020) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[1]	BG, DE, LT: Bez zobowiązań dla działalności związanej z pozyskiwaniem drewna.
2. RYBOŁÓWSTWO I AKWAKULTURA (ISIC rev.3.1: 0501, 0502) z wyłączeniem usług doradztwa i konsultingu[2]	Bez zobowiązań.

[1] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.f).

[2] Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem i rybołówstwem znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.f).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
3. Górnictwo i wydobywanie[1] A. Wydobywanie węgla kamiennego i lignitu; wydobywanie torfu (ISIC rev 3.1: 10) B. Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego[2] (ISIC rev 3.1: 1110) C. Górnictwo rud metali (ISIC rev 3.1: 13) D. Pozostałe górnictwo i wydobywanie (ISIC rev 3.1: 14)	UE: Bez zobowiązań dla osób prawnych kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne pochodzące z państwa niebędącego członkiem UE, z którego pochodzi ponad 5 % (pięć procent) przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego do UE. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagane jest założenie przedsiębiorstwa). Bez zobowiązań dla wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego. CY: Bez zobowiązań.

[1] Stosuje się horyzontalne ograniczenie w zakresie usług użyteczności publicznej.

[2] Nie obejmuje usług dodatkowych w stosunku do górnictwa świadczonych na polach naftowych i gazowych na podstawie wynagrodzenia lub umowy, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19 A.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
4. PRODUKCJA[1]	
H. Publikowanie, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC rev 3.1: 22), wyłączając publikowanie i drukowanie na podstawie wynagrodzenia lub umowy[2]	IT: Wymóg obywatelstwa dla wydawców. PL: Wymóg obywatelstwa dla naczelnych redaktorów gazet i czasopism. SE: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni.

[1] Nie obejmuje usług doradztwa odnoszących się do produkcji, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.h).

[2] Działalność w zakresie publikowania i drukowania na podstawie wynagrodzenia lub umowy znajduje się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.p) „Usługi w zakresie publikowania i drukowania”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
6. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych	
a) usługi prawnicze (CPC 861)[1] z wyłączeniem usług doradztwa prawnego oraz usług prawnych w zakresie dokumentacji i uwierzytelniania, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice”) lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels”).	AT, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego Unii Europejskiej), podlega wymogowi obywatelstwa. W ES właściwe organy mogą przyznać zwolnienie z tego wymogu. W SK wymóg ten jest powiązany z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. CY, FI: Wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Do świadczenia usług prawniczych wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Partnerami, wspólnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników.

[1] Obejmują one doradztwo prawne, usługi reprezentacji prawnej, usługi arbitrażu i koncyliacji lub mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania. Świadczenie usług prawniczych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i procedurom licencjonowania stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku prawników świadczących usługi prawnicze w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi w zakresie licencjonowania i procedury licencjonowania mogą między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w kraju przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym w drodze testu umiejętności i posiadania oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub stałego miejsca prowadzenia działalności w kraju przyjmującym. Usługi prawnicze dotyczące prawa UE świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w którymkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej, występujących osobiście, natomiast usługi prawnicze dotyczące prawa państw członkowskich Unii Europejskiej świadczone są co do zasady przez lub za pośrednictwem w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim, występujących osobiście. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej może być więc konieczne do reprezentacji przed sądami i innymi właściwymi organami w UE, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem krajowego prawa procesowego i prawa procesowego UE. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej zagraniczni prawnicy niemający pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników mają jednak prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	BE: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa. Zwolnienia mogą być przyznawane na określonych warunkach (m.in. wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i wzajemności). Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation”) w sprawach cywilnych. BG: Prawnicy z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR mogą świadczyć usługi reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR i z zastrzeżeniem spełnienia warunku wzajemności oraz współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. CZ: Do świadczenia usług prawniczych, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Obowiązują niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego Unii Europejskiej), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania w Czechach. DK: Posługiwanie się tytułem „Advokat” przy świadczeniu usług prawniczych, jest zastrzeżone wyłącznie dla prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Reprezentacja przed sądami jest zarezerwowana głównie dla prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Osoby inne niż prawnicy posiadający duńską licencję na wykonywanie zawodu mogą świadczyć usługi prawnicze zgodnie z duńską ustawą o usługach prawniczych, jednak nie mogą używać tytułu „Advokat”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	ES: Do świadczenia usług agenta ds. własności przemysłowej wymagane jest obywatelstwo EOG. HR: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa lub wymogowi posiadania obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej. FI: Rzecznik patentowy musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG, aby zostać wpisanym do Rejestru Rzeczników Patentowych, co jest warunkiem wykonywania zawodu. FR: Do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa francuskiego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa). W odniesieniu do świadczenia usług prawniczych w zakresie prawa wewnętrznego (prawa UE i państwa członkowskiego Unii Europejskiej) może obowiązywać wymóg, by obecność handlowa miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Niektóre rodzaje form prawnych mogą być również w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do organizacji zawodowej prawników. Obowiązują ograniczenia co do liczby prawników uprawnionych do występowania przed Sądem Kasacyjnym („Cour de cassation”) i Radą Stanu („Conseil d’Etat”). Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa UE może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej wspólników.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HU: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. W przypadku zagranicznych prawników zakres wykonywanej działalności prawniczej jest ograniczony do doradztwa prawnego, które jest świadczone na podstawie umowy o współpracy zawartej z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną. LV: Wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych. PT: Wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „solicitadores” oraz dla agentów ds. własności przemysłowej. SI: Reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Słowenii. Zagraniczny prawnik, który posiada uprawnienia do wykonywania zawodu prawnika za granicą, może świadczyć usługi prawnicze lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, o ile spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Przestrzeganie warunku wzajemności weryfikuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską organizację zawodową prawników jest ograniczona do jednoosobowej działalności gospodarczej, kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z ograniczoną odpowiedzialnością lub kancelarii prawnych w formie spółek osobowych z nieograniczoną odpowiedzialnością. Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do praktyki prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci. SE: Członkostwo w organizacji zawodowej prawników, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 1. Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „Usługi audytu”, CPC 86213, CPC 86219 oraz CPC 86220)	AT: Wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. FR: Świadczenie usług w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych przez zagranicznego usługodawcę jest uzależnione od decyzji Ministra Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków, specjalistom pochodzącym z państwa trzeciego przyznaje się specjalną licencję.
b) 2. Usługi audytu (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	AT: Wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami oraz przy prowadzeniu audytów przewidziany jest we właściwym prawodawstwie austriackim (m.in. ustawa o spółkach akcyjnych, ustawa o giełdzie papierów wartościowych, ustawa – prawo bankowe). DK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. ES: Wymóg obywatelstwa dla biegłych rewidentów oraz dla administratorów, dyrektorów i wspólników spółek innych niż objęte dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG, Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	FI: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla przynajmniej jednego z audytorów fińskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością HR: Wyłącznie biegli rewidenci, którzy mają licencję oficjalnie uznaną przez Chorwacką Izbę Audytorów mogą świadczyć usługi audytu. IT: Wymóg obywatelstwa dla administratorów, dyrektorów i wspólników spółek innych niż objęte dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG, Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla audytorów będących osobami fizycznymi. SE: Usługi w zakresie audytu prawnego niektórych podmiotów prawnych, m.in. wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji. Do uzyskania zatwierdzenia jako audytor wymagane jest miejsce zamieszkania w Szwecji. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków audytorom pochodzącym z terytorium państwa trzeciego przyznaje się specjalną licencję.
c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)[1]	AT: Wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. BG: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów. HU: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków, specjalistom pochodzącym z państwa trzeciego przyznaje się specjalną licencję.

[1] Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się w dziale USŁUGI PRAWNICZE pod pozycją 6.A.a).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Usługi architektoniczne oraz e) Usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: Przynajmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi mieć miejsce zamieszkania w Estonii. BG: Specjaliści zagraniczni muszą mieć co najmniej 2 (dwa) lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. Wymóg obywatelstwa w przypadku usług urbanistycznych i architektury krajobrazu. CZ, EL, HR, HU: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa. SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i wymóg obywatelstwa.
f) Usługi inżynieryjne oraz g) Zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: Przynajmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi mieć miejsce zamieszkania w Estonii. BG: Specjaliści zagraniczni muszą mieć co najmniej 2 (dwa) lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. EL, HU: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania (w przypadku CPC 8673 wymóg w zakresie miejsca zamieszkania ma zastosowanie jedynie do absolwentów odbywających staż) CY: Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa. SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i wymóg obywatelstwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)	CZ, IT, LT, SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CZ, SK: Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. BE, LU, SI: Absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. BG, CY, MT: Wymóg obywatelstwa. DK: Ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 (osiemnastu) miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. FR: Wymóg obywatelstwa. Dostęp jest jednak możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. LV: W przypadku lekarzy i stomatologów w danym regionie wymagane jest przeprowadzenie testu potrzeb ekonomicznych. PL: Wykonywanie zawodów medycznych przez obcokrajowców wymaga zezwolenia. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych. PT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla psychologów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, FR, HR, HU: Wymóg obywatelstwa (w przypadku Francji ograniczony do obywateli UE i EOG). CZ, SK: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. DK, IT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. PL: Wymóg obywatelstwa. Cudzoziemcy mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191)	BE, LU: Absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. DK: Ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 (osiemnastu) miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. FR: Wymóg obywatelstwa. Dostęp jest jednak możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. CY, HU: Wymóg obywatelstwa. CZ: Bez zobowiązań. DK: Ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 (osiemnastu) miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	IT, SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. LV: Z uwzględnieniem testu potrzeb ekonomicznych, określanych na podstawie łącznej liczby położnych w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej. LT: Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. PL: Wymóg obywatelstwa. Cudzoziemcy mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.
j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	BE, FR, LU: Absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. RO, SK: Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. DK: Ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 (osiemnastu) miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. HU, CY: Wymóg obywatelstwa. LV: Z uwzględnieniem testu potrzeb ekonomicznych, określanych na podstawie łącznej liczby pielęgniarzy lub pielęgniarek w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej. LT: Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów[1]	FR: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach ustanowionych kontyngentów. DE, EL, SK, CY: Wymóg obywatelstwa. HU: Wymóg obywatelstwa, z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz sprzedaży detalicznej towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 93191). IT, PT, SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
D. Usługi w zakresie nieruchomości[2]	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. SI: Wymóg obywatelstwa.
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	DK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania lub siedziby, o ile Duński Urząd ds. Działalności Gospodarczej nie odstąpi od tego wymogu. FR, HU, IT, PT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. SI: Wymóg obywatelstwa.

[1] Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i wymogom dotyczącym kwalifikacji oraz procedurom licencjonowania i kwalifikacyjnym stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

[2] Przedmiotowe usługi wiążą się z zawodem pośrednika w obrocie nieruchomościami i nie mają wpływu na żadne prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi	
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
f) Wynajem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
F. Pozostałe usługi biznesowe	
e) Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	IT, PT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla biologów i analityków chemicznych.
f) Usługi doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	IT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla agronomów („periti agrari”).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	BE: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. DK: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla członków kadry kierowniczej oraz w odniesieniu do usług dozoru lotnisk. PT: Wymóg obywatelstwa dla pracowników wyspecjalizowanych. FR: Wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających i dyrektorów. IT: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu uzyskania koniecznego zezwolenia na świadczenie usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych. ES: Wymóg obywatelstwa dla pracowników ochrony.
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	BG: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów. DE: Wymóg obywatelstwa dla geodetów wyznaczanych przez organy publiczne. FR: Wymóg obywatelstwa dla wykonywania usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim. IT, PT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	MT: Wymóg obywatelstwa.
l) 2. Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	LV: Wymóg obywatelstwa.
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż w odniesieniu do konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż, z wyjątkiem: – BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE dla CPC 633, 8861, 8866; – BG: dla usług w zakresie naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (z wyjątkiem biżuterii): CPC 63301, 63302, część 63303, 63304, 63309; – AT dla CPC 633, 8861-8866; – EE, FI, LV, LT dla CPC 633, 8861-8866; – CZ, SK dla CPC 633, 8861-8865; oraz – SI dla CPC 633, 8861, 8866.
m) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów.
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	HR, LV: Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do specjalistycznych usług fotograficznych. PL: Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług fotografii lotniczej.

[1] Usługi w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami od 6.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków” do 6.F.l) 3. „Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
p) Usługi w zakresie publikowania i drukowania (CPC 88442)	SE: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców.
q) Usługi konferencyjne (część CPC 87909)	SI: Wymóg obywatelstwa.
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	FI: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla tłumaczy przysięgłych. CY: Wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	BE, EL, IT: Wymóg obywatelstwa.
r) 4. Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej (CPC 87901)	BE, EL, IT: Wymóg obywatelstwa.
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904)[1]	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.

[1] Nie obejmuje usług drukowania, które wchodzą w zakres CPC 88442 i które znajdują się pod pozycją 6.F.p) „Usługi w zakresie publikowania i drukowania”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERYJNE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: Specjaliści zagraniczni muszą mieć co najmniej 2 (dwa) lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. CY: Zastosowanie mają szczególne warunki i wymagane jest zezwolenie.
9. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI (z wyłączeniem dystrybucji broni, amunicji oraz materiałów wojskowych)	CY: Wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla dystrybucji energii.
C. Usługi sprzedaży detalicznej[1]	CY: Wymóg obywatelstwa dla sprzedaży towarów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych oraz innych usług świadczonych przez farmaceutów
c) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej żywności (CPC 631)	FR: Wymóg obywatelstwa dla sprzedawców wyrobów tytoniowych („buraliste”).

[1] Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i napraw, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F.l. 1, 2, 3 i 5.
Nie obejmuje usług w zakresie sprzedaży detalicznej produktów energetycznych, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.A.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
10. USŁUGI EDUKACYJNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa podstawowego. Cudzoziemcy mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa podstawowego lub zarządzanie nimi. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy. IT: Wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: Wymóg obywatelstwa dla nauczycieli.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa średniego. Cudzoziemcy mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa średniego lub zarządzanie nimi. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy. IT: Wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: Wymóg obywatelstwa dla nauczycieli. LV: Wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi edukacyjne w zakresie zawodowego i technicznego szkolnictwa średniego dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa wyższego. Cudzoziemcy mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego bądź zarządzanie nimi. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy. CZ, SK: Wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi szkolnictwa wyższego, z wyjątkiem usług edukacyjnych w zakresie kształcenia zawodowego i technicznego na poziomie pomaturalnym(CPC 92310). IT: Wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. DK: Wymóg obywatelstwa dla profesorów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
12. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	AT: Zarząd oddziału musi składać się z co najmniej 2 (dwóch) osób fizycznych mających miejsce zamieszkania w Austrii. EE: W przypadku ubezpieczeń bezpośrednich organ zarządzający ubezpieczeniowej spółki akcyjnej z udziałem kapitałowym MERCOSUR może mieć w swoim składzie obywateli Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR jedynie proporcjonalnie do udziału MERCOSUR, przy czym liczba ta nie może przekraczać połowy członków organu zarządzającego. Szef kierownictwa spółki zależnej lub niezależnej musi mieć zezwolenie na pobyt stały w Estonii. ES: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuariusza (albo 2 (dwa) lata doświadczenia) IT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuariusza. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. FI: Przynajmniej połowa członków zarządu oraz rady nadzorczej musi mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia od tego wymogu. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Agent zakładu ubezpieczeń z MERCOSUR musi mieć miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład ubezpieczeń ma siedzibę zarządu w UE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	BG: Obowiązuje wymóg miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii dla dyrektorów wykonawczych i personelu zarządzającego. FI: Dyrektor zarządzający oraz przynajmniej jeden audytor instytucji kredytowej musi mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że fiński organ nadzoru finansowego przyznał zwolnienie. Makler (osoba fizyczna) zajmujący się obrotem instrumentami pochodnymi ma miejsce zamieszkania w UE. IT: W przypadku działalności „promotori di servizi finanziari” (sprzedawców usług finansowych) obowiązuje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej. LT: Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi znać język litewski. PL: Wymóg obywatelstwa dla przynajmniej jednego członka kadry zarządzającej banku. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Zarząd kieruje działalnością instytucji kredytowej z terytorium Chorwacji. Przynajmniej jeden członek zarządu musi płynnie posługiwać się językiem chorwackim.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
13. USŁUGI W ZAKRESIE ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych) A. Usługi szpitalne (CPC 9311) B. Usługi pogotowia ratunkowego (CPC 93192) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne (CPC 93193) E. Usługi społeczne (CPC 933)	FR: W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (innych niż usługi szpitalne) oraz usług społecznych do pełnienia funkcji zarządczych wymagane jest zezwolenie. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność miejscowej kadry kierowniczej. LV: Test potrzeb ekonomicznych dla lekarzy, stomatologów, położnych, pielęgniarzy lub pielęgniarek, fizjoterapeutów oraz personelu paramedycznego. PL: Wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest uzyskaniem zezwolenia. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych. HR: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. SI: Wszystkie osoby świadczące usługi bezpośrednio na rzecz pacjentów lub zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję i zezwolenie na świadczenie usług zdrowotnych wydane przez Ministerstwo Zdrowia.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
14. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) z wyłączeniem cateringu w środkach transportu lotniczego	BG: Liczba zagranicznych członków kadry kierowniczej nie może być większa niż liczba członków kadry kierowniczej będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 % (pięćdziesiąt procent). HR: Wymóg obywatelstwa dla usług gastronomicznych i hotelowych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich.
B. Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	BG: Liczba zagranicznych członków kadry kierowniczej nie może być większa niż liczba członków kadry kierowniczej będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 % (pięćdziesiąt procent). HR: Wymóg zatwierdzenia przez Ministerstwo Turystyki w przypadku stanowiska kierownika biura.
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	BG, CY, ES, HR, HU, IT, LT, MT, PL, SK: Wymóg obywatelstwa. EL: Wymagany jest dyplom Szkoły Przewodników Turystycznych greckiego Ministerstwa Turystyki. Od tego wymogu można odstąpić, jeżeli potwierdzono brak przewodnika turystycznego dla danego języka. FR: Francja zastrzega sobie prawo do wymagania obywatelstwa UE od osób świadczących usługi przewodników turystycznych na jej terytorium.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
15. USŁUGI REKREACYJNE, KULTURALNE I SPORTOWE (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	FR: Dostęp do funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. W przypadku zezwolenia na okres przekraczający 2 (dwa) lata jego uzyskanie podlega wymogowi obywatelstwa.
16. TRANSPORT USŁUGI	
A. Transport morski	
a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego). b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego)	UE: Wymóg obywatelstwa dla załóg statków. AT: Wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Transport drogowy	
a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: Wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. DK, HR: Wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla członków kadry kierowniczej. BG, MT, CY: Wymóg obywatelstwa.
b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich).	AT: Wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. BG, MT: Wymóg obywatelstwa. HR: Wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla członków kadry kierowniczej.
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo[1] (CPC 7139)	AT: Wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.

[1] Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.B.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
17. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ[1]	
A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego a) usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego b) usługi w zakresie składowania i magazynowania (część CPC 742) c) usługi w zakresie odprawy celnej d) usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania e) usługi agencji morskich	AT: Wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających. BG, MT: Wymóg obywatelstwa. DK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób świadczących usługi w zakresie odprawy celnej. EL: Wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi w zakresie odprawy celnej. IT: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla „raccomandatario marittimo” (agentów morskich).

[1] Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy środków transportu, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F.l) 1. „Konserwacja i naprawa statków” do 6.F.l) 3. „Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) usługi spedycji morskiej g) wynajem statków z załogą (CPC 7213) h) usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (wyłączając catering) (część CPC 749)	
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego d) wynajem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124)	AT: Wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. BG, MT: wymóg obywatelstwa. CY: Wymóg obywatelstwa dla kierowców taksówek.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
F. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo[1] a) usługi w zakresie składowania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	AT: Wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.

[1] Usługi pomocnicze w dziedzinie transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.A.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
19. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII	
A. Usługi dodatkowe w stosunku do górnictwa (CPC 883)[1]	SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: Bez zobowiązań.
20. POZOSTAŁE USŁUGI, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.

[1] Obejmuje następujące usługi świadczone za wynagrodzeniem lub na podstawie umowy: usługi doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.
Nie obejmuje bezpośredniego dostępu do surowców naturalnych lub ich eksploatacji.
Nie obejmuje prac przygotowawczych w terenie pod wydobycie surowców innych niż ropa naftowa i gaz (CPC 5115), które znajdują się w dziale 8. Budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych[1] (CPC ver. 1.0 97230)	UE: Wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.

[1] Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycjami 6.A.h) „Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne”, 6.A.j) 2. „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „Usługi w zakresie zdrowia” (13.A Usługi szpitalne i 13.C Usługi placówek opieki zdrowotnej inne niż usługi szpitalne).

ZAŁĄCZNIK 18-D

UNIA EUROPEJSKA

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH OSÓB ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI KONTRAKTOWE
I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNY ZAWÓD
ZGODNIE Z ART. 18.3 ORAZ 18.4

1. W wykazie zobowiązań zawartym w niniejszym załączniku podano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane zgodnie z art. 18.3 i 18.4 w odniesieniu do kategorii osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolne zawody oraz określono ograniczenia, które mają zastosowanie w drodze zastrzeżeń. Wykaz zawarty w niniejszym załączniku składa się z dwóch kolumn:

   a) pierwszej kolumny wskazującej sektor lub podsektor, w którym kategoria osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód została objęta liberalizacją; oraz

   b) drugiej kolumny, opisującej obowiązujące zastrzeżenia.

   Unia Europejska nie podejmuje żadnych zobowiązań w odniesieniu do osób świadczących usługi kontraktowe w rodzajach działalności gospodarczej, które nie zostały wymienione w pierwszej kolumnie wykazu.

2. Do celów niniejszego załącznika przy określaniu poszczególnych sektorów i podsektorów:

   a) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów zdefiniowaną w art. 9.3 lit. c); oraz

b) „CPC ver. 1.0” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.

3. Zobowiązania dotyczące osób świadczących usługi kontraktowe oraz osób wykonujących wolny zawód nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich czasowym pobytem zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik jakichkolwiek sporów lub negocjacji między pracownikami lub pracodawcami.

4. Wykaz zobowiązań zawarty w niniejszym załączniku nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, norm technicznych oraz wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, w przypadku gdy nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 18.3 i 18.4. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, konieczność uzyskania uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych oraz konieczność posiadania adresu pocztowego na terytorium, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza), nawet jeśli nie zostały wymienione w niniejszym załączniku, mają zastosowanie w każdym przypadku do osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

5. W zakresie nieobjętym zobowiązaniami Unii Europejskiej nadal mają zastosowanie wszystkie wymogi wynikające z przepisów ustawowych każdej ze Stron dotyczące wjazdu i pobytu czasowego, w tym przepisy dotyczące okresu pobytu.

6. Niezależnie od postanowień niniejszego rozdziału w dalszym ciągu zastosowanie mają wszystkie wymogi wynikające z przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron dotyczące zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące płacy minimalnej i układy zbiorowe dotyczące wynagrodzenia.

7. Wykaz zobowiązań zawarty w niniejszym załączniku nie ma wpływu na istnienie monopoli publicznych lub praw wyłącznych w odnośnych sektorach opisanych w załączniku 18-B.

8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.

9. Prawa i obowiązki wynikające z wykazu zobowiązań zawartego w niniejszym załączniku nie są samowykonalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio żadnych praw osobom fizycznym lub prawnym.

10. Wjazd i pobyt czasowy osób świadczących usługi kontraktowe podlega następującym warunkom:

    a) osoba prawna zatrudniająca osobę fizyczną nie jest agencją zajmującą się usługami pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji;

    b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium Unii Europejskiej oferują takie usługi jako pracownicy osoby prawnej świadczącej usługi przez co najmniej 1 (jeden) rok bezpośrednio poprzedzający dzień złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, a ponadto posiadają, w dniu złożenia wniosku o wjazd na terytorium Unii Europejskiej, co najmniej 3 (trzy) lata doświadczenia zawodowego[1] w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;

[1] Takie doświadczenie zawodowe należy zdobyć po osiągnięciu pełnoletności, określonej w obowiązujących przepisach ustawowych i wykonawczych.

c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium Unii Europejskiej posiadają:

(i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie[1]; oraz

(ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one wymagane do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terytorium którego świadczona jest usługa;

d) liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie jest większa, niż jest to niezbędne do wykonania umowy, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terytorium którego świadczona jest usługa;

e) zgodnie z art. 18.10 ust. 1 lit. d) wjazd i pobyt czasowy osób fizycznych na terytorium Unii Europejskiej trwa łącznie nie dłużej niż 6 (sześć) miesięcy w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy lub przez okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz

f) umowa o świadczenie usług dotyczy jednego z następujących rodzajów działalności:

– doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa innego niż państwo członkowskie Unii Europejskiej;
– usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych;
– usługi w zakresie doradztwa podatkowego;
– usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu;

[1] Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którym świadczona jest usługa, dane państwo członkowskie Unii Europejskiej może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymaganym na jego terytorium.

– usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne;
– usługi komputerowe i usługi z nimi związane;
– usługi badawcze i rozwojowe;
– reklama;
– usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;
– usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania;
– usługi badań i analiz technicznych;
– powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego;
– konserwacja i naprawa sprzętu;
– usługi tłumaczeń pisemnych;
– usługi budowlane;
– usługi w zakresie badania terenu pod budowę;
– usługi szkolnictwa wyższego;
– usługi w zakresie ochrony środowiska;
– usługi biur podróży i organizatorów turystyki; oraz
– usługi rozrywkowe.

11. Wjazd i pobyt czasowy osób wykonujących wolny zawód podlega następującym warunkom:

a) umowa osoby fizycznej o świadczenie usług z konsumentem końcowym na terytorium Unii Europejskiej nie jest zawierana za pośrednictwem agencji zdefiniowanej w CPC 872;

b) osoby fizyczne wjeżdżające do UE posiadają, w momencie złożenia wniosku o wjazd, co najmniej 6 (sześć) lat doświadczenia zawodowego w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;

c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium Unii Europejskiej posiadają:

(i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie[1]; oraz

(ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one wymagane do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terytorium którego świadczona jest usługa;

d) zgodnie z art. 18.10 ust. 1 lit. d) wjazd i pobyt czasowy osób fizycznych na terytorium Unii Europejskiej trwa łącznie nie dłużej niż 6 (sześć) miesięcy w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy lub przez okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz

e) umowa o świadczenie usług dotyczy jednego z następujących rodzajów działalności:

– usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu;
– usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne;
– usługi komputerowe i usługi z nimi związane;
– usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;
– usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania; oraz
– usługi tłumaczeń pisemnych.

[1] Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którym świadczona jest usługa, dane państwo członkowskie Unii Europejskiej może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymaganym na jego terytorium.

12. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR traktowania przyznanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków go wdrażających lub środków przyjmowanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w odniesieniu do:

    a) osób fizycznych lub rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub

    b) osób prawnych ustanowionych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub prawa Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

    Takie traktowanie narodowe przyznaje się osobom prawnym ustanowionym lub zorganizowanym na podstawie prawa państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz mającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, włącznie z tymi, które są własnością osób fizycznych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub są przez nie kontrolowane.

13. Unia Europejska podejmuje zobowiązania, które określono w art. 18.3, 18.4 i 18.10 i które w stosownych przypadkach podano osobno dla każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

14. W poniższym wykazie stosuje się następujące skróty:

    – UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie
    – EOG Europejski Obszar Gospodarczy
    – AT Austria

– BE Belgia
– BG Bułgaria
– CY Cypr
– CZ Czechy
– DE Niemcy
– DK Dania
– EE Estonia
– EL Grecja
– ES Hiszpania
– FI Finlandia
– FR Francja
– HR Chorwacja
– HU Węgry
– IE Irlandia
– IT Włochy
– LV Łotwa
– LT Litwa
– LU Luksemburg
– MT Malta
– NL Niderlandy
– PL Polska
– PT Portugalia
– RO Rumunia
– SK Republika Słowacka
– SI Słowenia
– SE Szwecja

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Uznawanie UE: Dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie wyłącznie do osób fizycznych mających obywatelstwo państw członkowskich Unii Europejskiej. Prawo do wykonywania zawodu regulowanego w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej[1].
Doradztwo prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (prawa państwa innego niż państwo członkowskie Unii Europejskiej); (część CPC 861)[2]	Osoby świadczące usługi kontraktowe: AT, BE, DE, EE, EL, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Obrót usługami związanymi z doradztwem prawnym ograniczony jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa. FR: Wymagane jest pełne (uproszczone) członkostwo w organizacji zawodowej prawników uzyskane w drodze testu umiejętności. Dostęp prawników do zawodu adwokata uprawnionego do występowania przed Sądem Kasacyjnym („avocat auprès de la Cour de Cassation") i adwokata uprawnionego do występowania przed Radą Stanu („avocat auprès du Conseil d'Etat") jest ograniczony liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa.

[1] W celu uzyskania przez osoby fizyczne z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR uznania ich kwalifikacji na terytorium całej UE konieczne jest wynegocjowanie umowy o wzajemnym uznawaniu w ramach określonych zgodnie z art. 18.11.

[2] Świadczenie usług prawniczych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom w zakresie licencjonowania i procedurom licencjonowania stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku prawników świadczących usługi prawnicze w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi w zakresie licencjonowania i procedury licencjonowania mogą między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w kraju przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników w kraju przyjmującym w drodze testu umiejętności i wymogu posiadania oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub stałego miejsca prowadzenia działalności w kraju przyjmującym. Zastrzeżenie dotyczące usług prawniczych wymienionych w załącznikach 18-A i 18-B przez państwo członkowskie Unii Europejskiej w zakresie „prawa krajowego" jako obejmującego „prawo Unii Europejskiej i jej państw członkowskich" ma zastosowanie do niniejszego załącznika.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników, wymagane do świadczenia usług reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa. CY: Wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Do świadczenia usług prawniczych wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników w połączeniu z wymogiem dotyczącym miejsca zamieszkania. Wspólnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na CY mogą być wyłącznie adwokaci (*advogates*) należący do organizacji zawodowej prawników. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „Usługi audytu”, CPC 86213, CPC 86219 oraz CPC 86220)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje, przy czym występowanie w roli przedstawiciela przed właściwymi organami podlega wymogowi obywatelstwa. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków obywatelom państw trzecich przyznaje się specjalną licencję. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. Bez zobowiązań dla usług w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. FR: Wymagane jest zezwolenie. Świadczenie usług w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych jest uzależnione od decyzji Ministra Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)[1]	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje, przy czym występowanie w roli przedstawiciela przed właściwymi organami podlega wymogowi obywatelstwa. BG: Wymóg obywatelstwa. HU, HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: Z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków obywatelom państw trzecich przyznaje się specjalną licencję. PT: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
Usługi architektoniczne oraz usługi urbanistyczne i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: EE, ES, EL, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania, w przypadku których przeprowadza się test potrzeb ekonomicznych. BG, CY, SK: Bez zobowiązań. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. HU, HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

[1] Nie obejmują doradztwa prawnego i usług reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które są uwzględnione pod pozycją „Doradztwo prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Osoby wykonujące wolny zawód: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania, w przypadku których przeprowadza się test potrzeb ekonomicznych. BG, CY, SK: Bez zobowiązań. HU, HR, SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
Usługi inżynieryjne oraz zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i CPC 8673)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, EE, ES, EL, FR, IE, LU, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. CZ, DE, HU, MT, RO: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania, w przypadku których przeprowadza się test potrzeb ekonomicznych. BG, CY, LT, LV, SK: Bez zobowiązań. CZ, HR, HU, IT, PL: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. Osoby wykonujące wolny zawód: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania, w przypadku których przeprowadza się test potrzeb ekonomicznych. BG, CY, LT, SK: Bez zobowiązań. CZ, HR, HU, IT, PL: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. CY, LT: Bez zobowiązań. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Osoby wykonujące wolny zawód: DE, EE, EL, FR, IE, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. CY, HR, LT, LV: Bez zobowiązań.
Usługi badawcze i rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów[1], i 853)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: UE z wyjątkiem BE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą[2]. UE z wyjątkiem BE, CZ, DK, HR, SK: Bez ograniczeń. CZ, DK, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. BE: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

[1] Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

[2] Dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem DK zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair, Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Reklama (CPC 871)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. CY, LT, LV: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania; (CPC 865)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. LT, CY: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. LT, CY: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i koncyliacji (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CY, LT: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i koncyliacji (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CY, LT: Bez zobowiązań.
Usługi badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, FI, HU, MT, PT, RO: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. CY, CZ, LT, LV, SK: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem geodetów wyznaczanych przez organy publiczne, w przypadku których: bez zobowiązań. FI: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. FR: Bez ograniczeń, z wyjątkiem świadczenia usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem do ziemi, dla których: bez zobowiązań. BG: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. AT, FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej, w którym to przypadku przeprowadza się test potrzeb ekonomicznych. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

[1] Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są wymienione wśród usług komputerowych i usług z nimi związanych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi tłumaczeń pisemnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LV, MT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. CY, LT: Bez zobowiązań. DK: Przysięgli tłumacze ustni i pisemni: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania, o ile Duńska Agencja ds. Handlu i Spółek nie odstąpi od przedmiotowego wymogu. FI: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla tłumaczy przysięgłych. Osoby wykonujące wolny zawód: DE, EE, FR, LU, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, MT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. CY, HR, LT, LV: Bez zobowiązań. DK: Przysięgli tłumacze ustni i pisemni: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania, o ile Duńska Agencja ds. Handlu i Spółek nie odstąpi od przedmiotowego wymogu. FI: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla tłumaczy przysięgłych.
Roboty budowlane (CPC 51)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: UE z wyjątkiem FR, NL: Bez zobowiązań. FR: Test potrzeb ekonomicznych. Pozwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający 6 (sześciu) miesięcy. NL: Bez ograniczeń. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. CZ, CY, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. AT, BG, FI: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: UE z wyjątkiem LU: Bez zobowiązań. LU: Bez zobowiązań, z wyjątkiem wjazdu czasowego profesorów, dla których: bez ograniczeń. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401[1], CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404[2], część CPC 94060[3], CPC 9405, część CPC 9406, CPC 9409)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. CY, LT: Bez zobowiązań. SK: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, olejów odpadowych, samochodów używanych oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

[1] Odpowiada usługom związanym ze ściekami.
[2] Odpowiada usługom oczyszczania spalin.
[3] Odpowiada częściom pozycji „Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek[1]) (CPC 7471)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyłączeniem osób świadczących usługi kontraktowe, których pobyt nie przekracza 3 (trzech) miesięcy. BE, IE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek (osób, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się z co najmniej 10 (dziesięciu) osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach), w przypadku których: bez ograniczeń. HR: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: Bez zobowiązań. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.
Usługi rozrywkowe inne niż usługi audiowizualne (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	Osoby świadczące usługi kontraktowe: UE, z wyjątkiem BE, DE, FR: Test potrzeb ekonomicznych. BE, DE, FR: Bez zobowiązań. SI: Czas trwania pobytu jest ograniczony do 7 (siedmiu) dni na jedną imprezę. W przypadku usług związanych z cyrkiem i parkami rozrywki czas trwania pobytu jest ograniczony do maksymalnie 30 (trzydziestu) dni na rok kalendarzowy. Osoby wykonujące wolny zawód: UE: Bez zobowiązań.

_____

[1] Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się z co najmniej 10 (dziesięciu) osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.